

Rheolau ac Amodau Cyffredinol

1. Cwmpas

Cynhelir pob cystadleuaeth yn yr Eisteddfod yn unol â'r Rheolau ac Amodau Cyffredinol hyn, yr Amodau Arbennig a geir ar gychwyn pob adran yn y *Rhestr Testunau* ac unrhyw amod a nodir mewn perthynas â chystadleuaeth unigol ('y Rheolau ac Amodau').

2. Dehongliad

- (i) Yng nghyd-destun y Rheolau ac Amodau, nodir isod ystyr y geiriau canlynol:
 - **Eisteddfod:** Eisteddfod Genedlaethol Cymru
 - **Cyngor:** Cyngor yr Eisteddfod
 - **Llys:** Llys yr Eisteddfod
 - **Pwyllgor Gwaith:** y Pwyllgor Gwaith lleol
 - **Swyddogion:** swyddogion penodol a benodir gan y Prif Weithredwr
 - **Yr Ŵyl:** yr Eisteddfod y cynhelir y gystadleuaeth ynddi
- (ii) Os bydd unrhyw wahaniaeth mewn ystyr rhwng y geiriad Cymraeg a'r geiriad Saesneg yn y Rheolau ac Amodau, y geiriad Cymraeg a gyfrifir yn eiriad swyddogol

3. Recordiadau, Ffilmio a Darlledu

Rhybudd i berfformwyr ac i'r rhai sy'n cyfrannu at weithgareddau'r Eisteddfod:

Y mae Llys yr Eisteddfod yn cadw'n eiddo'i hun yn unig yr hawl:

- (i) i wneud recordiadau o holl weithgareddau'r Eisteddfod neu unrhyw ran ohonynt, gan gynnwys gweithgareddau'r Orsedd ('y Gweithgareddau') ac unrhyw ddetholiad o unrhyw eitem lenyddol, gerddorol neu ddramatig a gyflwynir ('y Detholion');
- (ii) i wneud ffilmiau sinematograffig neu fath arall o'r Gweithgareddau a/neu'r Detholion;
- (iii) i ddarlledu'r Gweithgareddau a/neu'r Detholion, trwy gyfrwng radio sain, teledu, y rhyngwyd, neu unrhyw gyfrwng arall boed yn hysbys ar hyn o bryd neu a ddyfeisir yn y dyfodol;
- (iv) i ddosbarthu ac i ymelwa ar y cyfryw recordiadau, ffilmiau a/neu ddarllediadau o'r Gweithgareddau a/neu'r Detholion mewn unrhyw fodd ac mewn neu drwy unrhyw gyfrwng sy'n hysbys ar hyn o bryd neu a ddyfeisir yn y dyfodol yn unol â'i ddisgresiwn llwyr ei hun o dro i dro;
- (v) i olygu yn unol â'i ddisgresiwn llwyr ei hun y recordiadau, darllediadau a/neu ffilmiau a wneir yn unol â pharagraffau (i) i (iv) uchod; ac
- (vi) i awdurdodi eraill yn unol â'i ddisgresiwn llwyr ei hun o dro i dro i recordio, ffilmio, darlledu, dosbarthu, olygu a/neu ymelwa fel y nodir ym mharagraffau (i) i (v) uchod ar y Gweithgareddau a/neu'r Detholion.

I'r perwyl hynny mae cystadleuwyr yn ildio unrhyw hawliau moesol sydd ganddynt o dan Bennod IV Deddf Hawlfraint, Dyluniadau a Phatentau 1988 ac o dan unrhyw ddeddfau eraill sydd mewn grym yn y presennol neu yn y dyfodol yn unrhyw le yn y byd ac yn rhoi i'r Eisteddfod unrhyw ganiatâd angenrheidiol i ddefnyddio'u cyfraniadau at weithgareddau'r Eisteddfod.

4. Hawlfraint Cyfansoddiadau

- (i) Bydd yr awdur yn cadw yn eiddo iddo/iddi ei hun berchnogaeth yr hawlfraint ym mhob cyfansoddiad, ac unrhyw freindal perthnasol.
- (ii) Yn unol â'r amod yn y ffurflen gais a arwyddir gan bob cystadleuydd, bydd awdur y gwaith, yn gyfnewid am y gwasanaeth y bydd yr Eisteddfod yn ei roi drwy ei feirmiadu, yn rhoi'r hawliau canlynol i'r Eisteddfod heb i'r Eisteddfod dalu unrhyw freindal neu daliad arall:
 - (a) i gyhoeddi unrhyw gyfansoddiad am y tro cyntaf yn ystod wythnos yr Ŵyl neu o fewn tri mis i ddiwrnod olaf yr Ŵyl heb ymgynghori â'r awdur;
 - (b) i ganiatáu i'r Eisteddfod ddefnyddio'r gwaith buddugol yn y dyfodol at ddibenion yr Eisteddfod, er enghraifft fel darnau prawf neu er mwyn hyrwyddo'r Eisteddfod, heb ymgynghori â'r awdur.

- (iii) Ymhellach bydd yn rhaid i awdur unrhyw waith a gyhoeddir gan yr Eisteddfod gydnabod cysylltiad y gwaith â'r Eisteddfod bob tro y'i defnyddir ganddo/ganddi fel perchennog yr hawlfraint ynddo.
- (iv) Bydd y beirniaid, ar ffurflen a roddir iddynt wrth, neu wedi iddynt dderbyn eu swydd, yn trosglwyddo i'r Llys yr hawlfraint ar eu beirniadaethau.
- (v) Bydd yr awdur yn rhoi'r hawl i Brif Weithredwr a/neu Drefnydd yr Eisteddfod agor yr amlen dan sêl os yw beirniad/beirniaid y gystadleuaeth neu olygydd cyfrol y *Cyfansoddiadau a Beirniadaethau* yn argymhell cyhoeddi'r gwaith.
- (vi) O dan amgylchiadau arbennig, caniateir agor yr amlen dan sêl ar ôl cyfnod o hanner can mlynedd wedi'r Eisteddfod mewn ymgynghoriad â'r Llyfrgell Genedlaethol.

5. Cwyno a Gwrthwynebu

Ni ellir gwrthwynebu neu gwyno yn erbyn unrhyw ddyfarniad yn gyhoeddus yn yr Ŵyl, ond gellir cyflwyno cwyn ysgrifenedig i'r Trefnydd o fewn awr i'r dyfarniad terfynol mewn cystadleuaeth llwyfan neu mewn achos rhagbrawf, o fewn hanner awr i gyhoeddi dyfarniad y rhagbrawf, gydag enw a chyfeiriad y sawl sy'n cwyno. Bydd y wobr yn cael ei hatal tan y bydd y mater wedi'i setlo.

6. Pwyllgor Apeliadau

- (i) Bydd y Pwyllgor Apeliadau yn dyfarnu mewn unrhyw ddadl neu wahaniaeth barn ar unrhyw fater yn codi o'r Rheolau ac Amodau neu mewn unrhyw fater ynglŷn ag unrhyw gystadleuaeth.
- (ii) Sail unrhyw apêl yw cyhuddiad bod amod cystadleuaeth unigol, amod gyffredinol, neu amod arbennig wedi'i thorri. Ni ellir apelio ar sail chwaeth neu ddehongliad beirniaid. Bydd penderfyniad y Pwyllgor Apeliadau yn derfynol.
- (iii) Bydd y Pwyllgor Apeliadau yn cynnwys tri o swyddogion y Llys a thri o swyddogion y Pwyllgor Gwaith, ynghyd â chadeirydd neu is-gadeirydd y Cyngor yn gadeirydd ar y pwyllgor. Bydd tri aelod yn ffurfio cworwm.

7. Cyfyngiadau Beirniadu a Chystadlu

- (i) Ni chaniateir i aelod neu gyn-aelod o'r Pwyllgor Gwaith nac o unrhyw un o'r is-bwyllgorau feirniadu yn yr Ŵyl gyffredol.
- (ii) Ni chaiff beirniaid ar gystadlaethau llwyfan gystadlu ar unrhyw gystadleuaeth llwyfan arall ac eithrio y caniateir iddynt fod yn aelodau o gôr neu barti mewn adran nad ydynt yn beirniadu ynddi. Caniateir iddynt hefyd gystadlu mewn cystadlaethau cyfansoddi ym mhob adran. Gall beirniad cystadlaethau cyfansoddi gystadlu ym mhob cystadleuaeth gyfansoddi a llwyfan ac eithrio y gystadleuaeth (au) cyfansoddi y maent yn eu beirniadu.
- (iii) Ni chaiff beirniad yn yr Ŵyl weithredu fel cynhyrchydd, arweinydd, hyfforddwr na gosodwr yn yr adran maent yn feirniadu ynddi.
- (iv) Ni chaniateir i gyfeilyddion swyddogol yr Ŵyl gystadlu yn y cystadlaethau y gwahoddwyd hwy i gyfeilio ynddynt.
- (v) Ni chaiff unrhyw un sydd yn ddisgybl preifat i'r beirniad neu'n berthynas agos iddo/iddi gystadlu mewn unrhyw gystadleuaeth yn yr adran y bo'r beirniad hwnnw'n beirniadu arni.
- (vi) Ni all neb gystadlu fwy nag unwaith yn yr un gystadleuaeth llwyfan.

8. Ffurflenni Cystadlu

Rhaid i gystadleuwyr pob adran gwblhau'r ffurflen briodol yn y *Rhestr Testunau* neu ar-lein a'i anfon gyda'r tâl cywir at y Trefnydd erbyn y dyddiad a nodir arnynt.

9. Cyflwyno Cyfansoddiadau

- (i) Rhaid anfon pob cyfansoddiad, ynghyd â'r ffurflen a'r tâl cywir, at y Trefnydd erbyn 1 Ebrill cyn yr Ŵyl. Mae rhai cystadlaethau yn eithriad i'r rheol hon, sef:
 - Gwobr Goffa Daniel Owen 2019 (1 Rhagfyr 2018)
 - Gwobr Goffa Daniel Owen 2020 (1 Hydref 2019)
 - Y Fedal Ryddiaith (1 Rhagfyr)

- Cystadlaethau Y Lle Celf (14 Chwefror)
- Dysgwr y Flwyddyn (31 Mawrth)
- (ii) Rhaid i bob cyfansoddiad nodi rhif a theitl y gystadleuaeth a ffugenw'r cystadleuydd yn unig.
- (iii) Rhaid i bob cystadleuydd anfon amlen dan sêl sy'n cynnwys y manylion canlynol y tu mewn:
 - (a) Rhif a theitl y gystadleuaeth
 - (b) Ffugenw
 - (c) Enw llawn
 - (ch) Rhif ffôn
 - (d) Cyfeiriad a chyfeiriad e-bost y cystadleuydd
 - (dd) Enw cyhoeddwr (os yn berthnasol)

Ni ddylid cynnwys dim arall yn yr amlen.

- (iv) Rhaid cynnwys yr wybodaeth ganlynol ar glawr yr amlen:
 - (a) Rhif a theitl y gystadleuaeth
 - (b) Ffugenw'r cystadleuydd

Sylwer yn arbennig ar Amodau Arbennig Adran Llenyddiaeth.

- (v) Rhaid ysgrifennu pob cyfansoddiad yn eglur ag inc, wedi ei deipio neu ei argraffu, ac mae angen cyplysu pob dalen yn ddiogel.

10. Gwaith Gwreiddiol

- (i) Rhaid i'r holl gyfansoddiadau a chynhyrchion a anfonir at yr Eisteddfod fod yn waith gwreiddiol a dilys y cystadleuydd (neu gystadleuwyr pan ganiateir cywaith). Ni chaniateir anfon gwaith sydd wedi'i wobrwyo o'r blaen yn yr Eisteddfod Genedlaethol na gwaith sydd wedi'i gyhoeddi yn rhannol nac yn gyfan mewn unrhyw gyfrwng.
- (ii) Ni chaniateir anfon yr un gwaith yn ei hanfod i fwy nag un gystadleuaeth.

11. Iaith

- (i) Rhaid i'r cyfansoddiadau a'r cystadlu fod yn Gymraeg ac eithrio lle nodir yn wahanol dan unrhyw gystadleuaeth unigol.
- (ii) Rhaid bod cyfiawnhad artistig pendant dros ddefnyddio iaith ar wahân i'r Gymraeg mewn detholiadau a chystadlaethau hunanddewisiad llwyfan, ac ni ddylai fod yn ormodol. Yn achos y cystadlaethau cyfansoddi, dylai unrhyw ddefnydd o iaith ar wahân i'r Gymraeg fod yn brin iawn, boed hynny yn y testun, yn y ddeialog neu mewn unrhyw seiniau neu gerddoriaeth gefndirol wrth lunio gwaith i'w arddangos/berfformio'n gyhoeddus.
- (iii) Ni chaniateir cynnwys unrhyw ddeunydd enllibus nac unrhyw ddefnydd o iaith anwedus a allai beri tramgwydd i eraill mewn unrhyw waith llwyfan neu gyfansoddi.
- (iv) Ni dderbynnir gwaith sy'n cynnwys unrhyw ddeunydd neu gyfeiriad enllibus.

12. Hawl i Gystadlu

Mae cystadlaethau ac ysgoloriaethau'r Eisteddfod yn agored i unrhyw un:

- a anwyd yng Nghymru, neu
- y ganwyd un o'i r/rhieni yng Nghymru, neu
- sy'n siarad neu ysgrifennu Cymraeg, neu
- sydd wedi byw neu weithio yng Nghymru am flwyddyn cyn 31 Awst blwyddyn yr Ŵyl gyfredol, ac eithrio yn achos yr ysgoloriaethau offerynnol, ysgoloriaeth W Towyn Roberts, a gwobrau'r adran Celfyddydau Gweledol, lle mae'n ofynnol bod y cystadleuwyr wedi byw neu weithio yng Nghymru am 3 blynedd cyn 31 Awst blwyddyn yr Ŵyl gyfredol.

13. Cyfrifoldeb

Ni fydd yr Eisteddfod na neb o'i swyddogion yn gyfrifol am unrhyw oedi, colled, niwed nac anhwylostod i unrhyw gystadleuydd neu gystadleuwyr, ond cymerir gofal ym mhob modd rhesymol am waith a anfonir i gystadlaethau'r Eisteddfod. Ni fydd yr Eisteddfod yn gyfrifol am unrhyw ddifrod neu anffawd i offerynnau.

14. Oedran

- (i) Rhaid i'r cystadleuydd fod o fewn cwmpas oedran y gystadleuaeth ar 31 Awst blwyddyn yr Ŵyl gyfredol.
- (ii) Os bydd dadl am oedran unrhyw gystadleuydd mewn cystadleuaeth gyfyngedig o ran oed, gall y Pwyllgor Apeliadau fynnu bod cystadleuydd yn dangos tystysgrif geni.

15. Cystadlaethau yn Ystod yr Ŵyl

- (i) Cynhelir rhagbrofion pan fo angen, a chyhoeddir manylion lle ac amser yn y Rhaglen ac ar wefan yr Eisteddfod.
- (ii) Nifer y cystadleuwyr ym mhob prawf terfynol fydd tri oni chaniateir nifer gwahanol gan y Trefnydd.
- (iii) Penderfynir ar y drefn i gystadlu ym mhob cystadleuaeth gan y Trefnydd. Rhaid i'r ymgeiswyr gystadlu yn ôl y drefn hon yn y rhagbrawf a'r prawf terfynol.
- (iv) Ni chaniateir ymyrryd â'r beirniaid nac â chystadleuwyr eraill ac ni chaiff y cystadleuwyr ddadlau na thrafod y gystadleuaeth gyda'r beirniaid.
- (v) Os bydd gan gystadleuydd gŵyn, rhaid dilyn y drefn a osodir yn Rheol 5 a 6.

16. Beirniaid

- (i) Mewn ymgynghoriad gyda'r swyddogion, bydd gan y Trefnydd yr hawl i:
 - (a) ddewis beirniad yn lle unrhyw un na all weithredu oherwydd salwch neu achos annisgwyl;
 - (b) ddewis beirniad ychwanegol os oes angen.
- (ii) Darperir canllawiau llawn ar gyfer beirniaid, ac mae'r rhain ar gael o Swyddfa'r Eisteddfod.

17. Beirniadaethau

- (i) Rhaid i feirniaid anfon eu beirniadaethau at y Trefnydd erbyn 15 Mai, ynghyd â dychwelyd y cyfansoddiadau. Rhaid selio pob amlen sy'n cynnwys beirniadaeth. Dylid anfon y beirniadaethau a'r cyfansoddiadau at y Trefnydd neu'r Swyddog Cystadlaethau. Dylai pob beirniadaeth fod yn y Gymraeg os nad oes caniatâd arbennig wedi'i roi gan y Trefnydd.
- (ii) Rhaid i'r beirniaid ym mhob cystadleuaeth baratoi beirniadaeth ar berfformiad pob cystadleuydd a'i chyflwyno'n ysgrifenedig i Swyddfa'r Eisteddfod yn syth ar ôl y prawf terfynol.
- (iii) Gwobrwyir enillydd ar sail barn mwyafrif y beirniaid. Mewn achosion arbennig bydd gan y Trefnydd a'r Pwyllgor Apeliadau yr hawl i benodi canolwr.
- (iv) Os nad oes teilyngdod, bydd gan y beirniaid yr hawl i atal y wobr neu ran ohoni.

18. Talu Gwobrau

Telir y gwobrau ariannol yn Swyddfa'r Eisteddfod ymhen awr ar ôl y dyfarniad.

19. Dal Tlysau

Bydd y mwyafrif o'r tlysau, cwpanau a thariannau'n cael eu dal am flwyddyn yn unig, a dylid eu dychwelyd i un o swyddfeydd yr Eisteddfod erbyn 1 Gorffennaf.

20. Dychwelyd Cyfansoddiadau

- (i) Rhaid gwneud cais am gael dychwelyd cyfansoddiadau cyn 1 Hydref flwyddyn gyfredol yr Ŵyl, drwy gysylltu â Swyddfa'r Eisteddfod, gan nodi ffugenw, adran a rhif y gystadleuaeth.
- (ii) Mae gan yr Eisteddfod yr hawl i sicrhau prawf o berchnogaeth.
- (iii) Os na ddaw cais i dychwelyd cyfansoddiadau erbyn 1 Hydref, anfonir hwy i archif yr Eisteddfod yn Llyfrgell Genedlaethol Cymru, Aberystwyth.

21. Ysgoloriaethau

Ni ellir ennill unrhyw ysgoloriaeth fwy nag unwaith, ond gellir cystadlu eto i ennill y gwobrau. Mae'r arian a gynigir ym mhob ysgoloriaeth i'w ddefnyddio i hyrwyddo gyrfa'r unigolyn, a disgwylir i enillwyr brofi i'r Eisteddfod bod yr arian yn cael ei wario ar hyn. Dylid cysylltu â Swyddfa'r Eisteddfod am ragor o wybodaeth.

***Gweler rheol rhif 12 – Hawl i Gystadlu.

22. Grantiau Teithio

Gellir gwneud cais am gyfraniad tuag at grantiau teithio mewn rhai achosion. Dylid cysylltu â Swyddfa'r Eisteddfod am fanylion.

23. Amseru

Ni fydd yr Eisteddfod yn diarddel cystadleuwyr sy'n mynd dros amser mewn cystadlaethau lle nodir amser penodol.

Fe'u cosbir drwy dynnu marciau fel a ganlyn:

- hyd at 30 eiliad	dim cosb
- 30 eiliad – 1 munud	1 marc
- 1 munud – 2 funud	2 farc
- 2 funud – 3 munud	4 marc
- dros 3 munud	8 marc

24. Polisi Diogelu

Cyhoeddir Polisi Diogelu yr Eisteddfod yn y *Rhestr Testunau* ac ar-lein. Drwy gwblhau a llofnodi'r ffurflen gais, mae rhieni / gwarchodwyr / gofalwyr ac athrawon ymgeiswyr o dan 18 oed (neu oedolion bregus o unrhyw oed) yn cadarnhau eu bod yn rhoi (neu wedi derbyn) y caniatâd angenrheidiol ar gyfer y cystadleuwyr i gymryd rhan yn yr Eisteddfod. Heb ganiatâd, ni all yr Eisteddfod dderbyn ceisiadau i gystadlu.

Alawon Gwerin

Amodau Arbennig

1. Canu a chyflwyno

Ar gyfer cystadlaethau canu i unigolion, argymhellir cyflwyno'r gân:

- yn naturiol
- gan osgoi creu arddangosfa ymwybodol o'r llais canu
- gan roi blaenoriaeth i'r geiriau, eu profiad a'u nawws
- gan ddehongli trwy liwio neu bwyntio'n gynnil, heb orddramateiddio
- gan roi mwy o bwyslais ar y geiriau yn hytrach na'r alaw
- gan adael i'r geiriau reoli rhythmau'r gerddoriaeth
- gan ddehongli'r gân yng nghyswllt ei chefnidir traddodiadol hyd y gwyddys am hynny

Ar gyfer parti neu gôr yn yr adran hon:

- bod yr alaw a'r geiriau yn cael blaenoriaeth yn y trefniant a'r dehongliad, a hynny mewn arddull werinol

Rhaid canu'r caneuon yn ddigyfeiliant, ac eithrio cystadlaethau lle nodwyd y caniateir offerynnau. Gellir dewis unrhyw gyweirnod

2. Hawlfraint

Cyfrifoldeb corau, partïon, grwpiau neu unigolion yw sicrhau hawlfraint unrhyw ddarnau hunanddewisiad. Rhaid nodi hyn ar y ffurflen gystadlu. Ceir canllawiau a chyfarwyddiadau pellach yn adran 'Cystadlu' ar wefan yr Eisteddfod. Rhaid anfon copi at y Trefnydd erbyn 1 Mai 2019.

3. Oedran

Rhaid i'r cystadleuydd fod o fewn cwmpas oedran y gystadleuaeth ar 31 Awst 2019.

4. Copïau

Mae hi'n anghyfreithlon gwneud copïau ychwanegol eich hun o gerddoriaeth, barddoniaeth neu unrhyw waith sydd wedi'i gyhoeddi.

5. Rhagwrandawïadau

Ni fydd rhagwrandawïad yn cael ei drefnu fel arfer os na fydd mwy na 6 grŵp yn cystadlu. Er hyn, bydd gan y Trefnydd yr hawl i alw rhagwrandawïad cyn y prawf terfynol yn ôl yr angen mewn eithriadau. Bydd gan y beirniaid yr hawl i atal grŵp/grwpiau rhag mynd i'r llwyfan.

DS Dylech sicrhau eich bod wedi darllen y rheolau ac amodau cyffredinol yng nghefn y Rhestr Testunau cyn cystadlu.

1. Côr Alaw Werin dros 20 mewn nifer

(a) Unsain: 'Deffrown! Deffrown!' (2) (tud.103), *Hen Garolau Cymru [Gwynn 9026]*

(b) Trefniant i 3 neu fwy o leisiau o unrhyw gân werin draddodiadol wrthgyferbyniol ac eithrio'r rhai a osodwyd yn yr adran hon eleni

Cynhelir y gystadleuaeth ddydd/nos Wener 9 Awst 2019

Gwobrau:

1. Tlws Parti'r Ffynnon i'w ddal am flwyddyn a £500

2. £300

3. £200

(£1,000 Emyr Evans a'i Gwmni Cyf)

2. Parti Alaw Werin hyd at 20 mewn nifer

(a) Unsain: 'Ceinion Conwy', *Caneuon Traddodiadol y Cymry (Argraffiad diwygiedig)* [Gwynn 8403]

(b) Trefniant i 2, 3 neu 4 llais o unrhyw gân werin draddodiadol wrthgyferbyniol ac eithrio'r rhai a osodwyd yn yr adran hon eleni

Gwobrau:

1. Tlws Rhianedd Môn i'w ddal am flwyddyn a £300 (Hogia 'Sbyty)
2. £200 (£100 Ann, Eryl a Nerys er cof am Griffith Owen Jones, Maes y Groes, Maenan, Llanrwst; £100 Cyngor Cymuned Betws yn Rhos a Llanelian)
3. £100 (Merched y Wawr Cangen Llanddoged)

3. Parti Alaw Werin dan 25 oed hyd at 20 mewn nifer

(a) Unsain: 'Ddaw hi ddim', *Canu'r Cymry 1 a 2 neu Canu'r Cymry 2* [CAGC]

(b) Trefniant i 2, 3 neu 4 llais o unrhyw gân werin draddodiadol wrthgyferbyniol ac eithrio'r rhai a osodwyd yn yr adran hon eleni

Gwobrau:

1. £150 (Gwobr Goffa Elfed Lewys)
2. £100 (Hogie'r Berfeddwlad)
3. £50 (Hogie'r Berfeddwlad)

4. Gwobr Goffa Lady Herbert Lewis 21 oed a throsodd

Unrhyw ddwy gân werin draddodiadol wrthgyferbyniol ac eithrio'r rhai a osodwyd yn yr adran hon eleni, i'w canu yn y dull traddodiadol, yn ddigyfeiliant.

Gwobrau:

1. Cwpan Lady Herbert Lewis i'w ddal am flwyddyn, Medal (Esyllt Tudur Adair a'r teulu, Llanrwst) a £150 (Er cof am John Morris, Abergele)
2. £100 (Beryl a John Lewis Jones, Bae Colwyn)
3. £50 (Howell Jones Cyfreithwyr, Llanrwst ac Abergele)

5. Unawd Alaw Werin 16 ac o dan 21 oed

(a) 'Y Relwê', *Caneuon Gwerin Cymru*, E Olwen Jones [Curiad 1013] ynghyd â phennill ychwanegol i'w gael o Swyddfa'r Eisteddfod

(b) Unrhyw gân werin draddodiadol wrthgyferbyniol ac eithrio'r rhai a osodwyd yn yr adran hon eleni, i'w canu yn y dull traddodiadol, yn ddigyfeiliant.

Gwobrau:

1. Medal Goffa J Lloyd Williams (Cymdeithas Alawon Gwerin Cymru) a £75 (Cronfa Jane Williams)
2. £50 (Mairwenna Lloyd, Y Rhyl, wyres Jane Williams)
3. £25 (Mairwenna Lloyd, Y Rhyl, wyres Jane Williams)

Bydd yr enillydd yn cael cyfle i fynychu cynhadledd flynyddol Cymdeithas Alawon Gwerin Cymru yn Aberystwyth ar 20-21 Medi 2019 ar gost y Gymdeithas, yn ogystal â chael perfformio yn y noson.

6. Unawd Alaw Werin 12 ac o dan 16 oed

'Sianti Gymraeg', *Canu'r Cymry 1 a 2 neu Canu'r Cymry 2* [CAGC]

Gwobrau:

1. £60 (Hogie'r Berfeddwlad)
2. £30 (Meurig a Nan Williams, Bryn Saith Eglwys, Llanddoged)
3. £20 (Meurig a Nan Williams, Bryn Saith Eglwys, Llanddoged)

7. Unawd Alaw Werin dan 12 oed

'Robin Ddiog', *Caneuon Gwerin i Blant* [CAGC]

Gwobrau:

1. £50
2. £25

3. £15

(£90 Annwen Roberts, Pentrefoelas)

Cystadleuaeth yn y Theatr

8. Cyflwyniad ar lafar, dawns a chân: Pontydd

Rhaid cynnwys o leiaf dair elfen o blith y pump a nodir, sef alawon gwerin traddodiadol, cerdd dant, dawns, drama a llefaru i greu perfformiad dychmygus. Ni ddylai'r cyflwyniad fod yn hwy na 10 munud, yn cynnwys paratoi a chlirio'r llwyfan. Caniateir defnyddio symudiadau, gwisgoedd a mân offer llwyfan. Dylid anfon copi llawn o'r sgript erbyn 1 Gorffennaf 2019. **Cynhelir y gystadleuaeth ddydd Sul 4 Awst 2019 yn y Theatr.** (Gwelir y gystadleuaeth hefyd yn adrannau Cerdd Dant, Dawns, Drama a Llefaru)

Gwobrau:

1. Tlws Parti'r Ffynnon i'w ddal am flwyddyn a £350
2. £250 (Clwb Ffermwyr Ifanc Llanefydd)
3. £150 (I gofio'r anwylyd Walter Williams gan Ivy, Eleri a'r plant)

Cystadlaethau yn y Tŷ Gwerin

9. Grŵp Offerynnol neu offerynnol a lleisiol

Trefniant heb fod yn hwy na 7 munud o ganeuon gwerin neu geinciau traddodiadol Cymreig ar gyfer cyfuniad o offerynnau gwerin neu offerynnau gwerin a lleisiau.

Gwobr:

£300 (Roger Morgan, Ysbyty Ifan a Lichfield) i'w rannu yn ôl dymuniad y beirniaid

10. Unawd ar unrhyw offeryn gwerin

Rhaglen o ganeuon gwerin neu geinciau traddodiadol Cymreig heb fod yn hwy na 5 munud.

Gwobrau:

1. Tlws Coffa John Weston Thomas i'w ddal am flwyddyn a £75 (Florence Brady, Llanfairfechan)
2. £50 (Merched y Wawr Cangen Bae Colwyn)
3. £25 (Florence Brady, Llanfairfechan)

11. Cyflwyno Cân Werin hunangyfeiliant

Hunanddewisiad. Nodir ei bod hi'n ofynnol i'r cystadleuydd gyflwyno'r darn ar lafar, rhoi ychydig o gefndir - y geiriau, yr alaw, cyn ei chanu. Bydd y cyfan yn cael ei feirniadu.

Bydd rhaid cofrestru ar y diwrnod o leiaf awr cyn y gystadleuaeth. Oherwydd amser cyfyngedig 'cynta' i'r felin'. Cynhelir y gystadleuaeth yn y Tŷ Gwerin. (Nid oes angen cofrestru erbyn Mai 1af)

Gwobrau:

1. £75
2. £50 (Merched y Wawr, Groes)
3. £25 (Capel Seion, Capel Garmon)

Beirniaid

Lleisiol: Steffan Rhys Hughes, Mair Tomos Ifans, Abigail Sara, Sioned Webb

Offerynnol: Huw Roberts

Bandiau Pres

Amodau Arbennig

1. Bydd pob band yn defnyddio'u Graddau Cenedlaethol a rhaid iddynt fod wedi cofrestru gyda'r Gofrestrfa Gymreig.
 2. Caniateir uchafswm o 25 chwaraewr pres yn ogystal ag offerynwyr taro yn ôl yr angen yn y cystadlaethau hyn.
 3. Trefnir y gystadleuaeth yn unol â'r Rheolau Cystadlu Cenedlaethol (drwy garedigrwydd y Gofrestrfa):
 - Rheol 17 (chwaraewr nad yw'n gallu cystadlu)
 - Rheol 18 (cofrestru)
 4. Rhaid i bob band wisgo lifrai os nad oes caniatâd wedi'i roi gan Reolwr y Gystadleuaeth ymlaen llaw.
 5. Gall bandiau o Adran 2, 3 a 4 gystadlu mewn adran uwch cyn belled â'u bod hefyd yn cystadlu yn eu hadran eu hunain ac yn perfformio rhaglen wahanol yn y ddwy gystadleuaeth.
 6. Bydd y cystadleuwyr yn y Bencampwriaeth / Adran 1 yn perfformio rhaglen o gerddoriaeth o'u dewis eu hunain heb fod yn hwy nag 20 munud, a chaniateir 15 munud i'r bandiau yn Adran 2, 3 a 4. Rhaid i bob rhaglen gynnwys o leiaf dri darn a chaniateir defnyddio darnau o gerddoriaeth nad ydynt ar gael yn gyffredinol i bob band.
 7. Bydd bandiau'n cael eu cosbi os ydynt yn mynd dros yr amser. Petai cystadleuaeth yn gyfartal ar ôl ystyried pwyntiau cosb, dyfernir y wobr i'r band a dderbyniodd y cyfanswm mwyaf o bwyntiau gan y beirniaid.
 8. Bydd y beirniaid yn eistedd wrth fwrdd y beirniaid yng nghorff y Pafiliwn.
- 9. Trosglwyddo dros dro – un diwrnod yn unig.**
- (i) Ni ellir defnyddio trosglwyddiad dros dro ar gyfer mwy na phum chwaraewr (gan gynnwys offerynwyr taro).
 - (ii) Gall chwaraewr sydd ar drosglwyddiad dros dro chwarae mewn hyd at dri band, sef ei f/band cofrestredig a dau fand arall.
Noder: Os nad yw band cofrestredig chwaraewr sydd ar drosglwyddiad yn cymryd rhan yn y gystadleuaeth, gall y chwaraewr berfformio gyda dau fand.
 - (iii) Rhaid gwneud cais am drosglwyddiad dros dro ar y ffurflen gydnabyddedig, wedi'i llofnodi gan swyddogion y ddau fand neu drwy lythyr at Reolwr y Gystadleuaeth, ac mae'n rhaid i'r chwaraewr dros dro gyflwyno'i g/cherdyn cofrestru ar ddiwrnod y gystadleuaeth.
 - (iv) Gellir gwneud cais am drosglwyddiad dros dro hyd at ac yn cynnwys diwrnod y gystadleuaeth.
 - (v) Gellir gwneud cais am drosglwyddo chwaraewr dros dro sy'n gymwys i chwarae yn yr un Adran neu fandiau o Raddfa Genedlaethol is. Gall bandiau o Adran 4 drosglwyddo hyd at bum chwaraewr o fandiau o'r 3edd neu'r 4edd Adran.
 - (vi) Ni all chwaraewr a drosglwyddir dros dro chwarae unawd ond gall chwarae mewn deuwad, triawd neu bedwarawd.
10. Gellir disgyblu unrhyw fand nad yw'n barod i chwarae o fewn pum munud o'r amser a nodir yn nhrefn y rhaglen neu o'r amser pan fydd y band blaenorol yn gadael y llwyfan.

11. Disgyblaeth ac Apeliadau

Gellir cymryd camau disgyblu os digwydd unrhyw un o'r canlynol:

- (i) Torri'r rheolau mewn unrhyw ffordd
- (ii) Methiant i gydymffurfio â chyfarwyddiadau'r gystadleuaeth
- (iii) Unrhyw weithred a all effeithio ar enw da'r gystadleuaeth yn ôl Rheolwr y Gystadleuaeth.

Os dyfernir chwaraewr, swyddog neu fand yn euog o un o'r uchod, gellir eu cosbi drwy:

- (i) Eu diarddel o'r gystadleuaeth
- (ii) Fforffedu unrhyw dlysau a / neu ddyfarniadau
- (iii) Eu gwahardd rhag derbyn gwahoddiad i gystadlu yn y dyfodol.

Bydd gan unrhyw un sydd â chŵyn neu sydd wedi'i ddisgyblu'r hawl i apelio.

12. Cwynion a Gwrthwynebiadau

Ni ellir gwrthwynebu neu gwyno yn erbyn unrhyw ddyfarniad yn gyhoeddus yn yr Eisteddfod, ond gellir cyflwyno cwyn ysgrifenedig i'r Trefnydd o fewn awr i'r dyfarniad terfynol gydag enw a chyfeiriad y sawl sy'n cwyno. Bydd y wobr yn cael ei hatal tan y bydd y mater wedi'i setlo.

DS Dylech sicrhau eich bod wedi darllen y rheolau ac amodau cyffredinol yng nghefn y Rhestr Testunau cyn cystadlu.

12. Bandiau Pres Pencampwriaeth/Dosbarth 1

Hunanddewisiad heb fod yn hwy nag 20 munud, a chyda lleiafswm o dair eitem
Cynhelir y gystadleuaeth ddydd Sadwrn/Sul, 3/4 Awst 2019

Gwobrau:

1. Cwpan Tiriogaeth Sir y Fflint i'w ddal am flwyddyn a £750 (Ymddiriedolaeth James Pantyfedwen)
2. £500 (Seiri Rhyddion Gogledd Cymru)
3. £300

13. Bandiau Pres Dosbarth 2

Hunanddewisiad heb fod yn hwy na 15 munud, a chyda lleiafswm o dair eitem
Cynhelir y gystadleuaeth ddydd Sadwrn/Sul, 3/4 Awst 2019

Gwobrau:

1. Cwpan Ivor Jarvis i'w ddal am flwyddyn a £500 (Ymddiriedolaeth James Pantyfedwen)
2. £300 (Cwmni Carpedi Linney Cooper)
3. £200 (Cwmni Carpedi Linney Cooper)

14. Bandiau Pres Dosbarth 3

Hunanddewisiad heb fod yn hwy na 15 munud, a chyda lleiafswm o dair eitem
Cynhelir y gystadleuaeth ddydd Sadwrn/Sul, 3/4 Awst 2019

Gwobrau:

1. Cwpan Ivor Jarvis i'w ddal am flwyddyn a £500 (Ymddiriedolaeth James Pantyfedwen)
2. £300
3. £200 (Er cof am Catrin a Hywel Thomas)

15. Bandiau Pres Dosbarth 4

Hunanddewisiad heb fod yn hwy na 15 munud, a chyda lleiafswm o dair eitem
Cynhelir y gystadleuaeth ddydd Sadwrn/Sul, 3/4 Awst 2019

Gwobrau:

1. Her-gwpan Ivor Jarvis i'w ddal am flwyddyn a £500 (Ymddiriedolaeth James Pantyfedwen)
2. £300
3. £200

Celfyddydau Gweledol

Amodau Arbennig

Noder: 14 Chwefror 2019 yw dyddiad cau'r Arddangosfa Agored.

1. Pwy sy'n cael cystadlu

Mae'r arddangosfa'n agored i unrhyw un:

- a anwyd yng Nghymru, neu
- y ganwyd un o'i r/rhieni yng Nghymru, neu
- sy'n siarad neu ysgrifennu Cymraeg, neu
- sydd wedi byw neu weithio yng Nghymru am y tair blynedd cyn 31 Awst 2019

2. Ffurflenni cais a thâl

£20.00 yw'r tâl cystadlu (£10.00 Ysgoloriaeth Artist Ifanc). Gwahoddir ymgeiswyr i anfon chwe delwedd Jpeg sy'n dangos un gwaith neu drawsdoriaid o weithiau. Cyfyngir pob cais i uchafswm o chwe delwedd. Gwahoddir ymgeiswyr sy'n gweithio drwy gyfrwng y ddelwedd symudol neu berfformans i gyflwyno hyd at chwe gwaith. Derbynnir dolenni i safweoedd fideo yn ogystal. Er mwyn cystadlu, rhaid i bob cais gynnwys peth gwaith a gwblhawyd ers Awst 2016. Ar ôl edrych ar y ceisiadau, efallai bydd y detholwyr yn gofyn am gael gweld rhagor o ddeunydd.

3. Datganiad

Rhaid cynnwys datganiad llawn ynglŷn â'r gwaith a gyflwynir yn ogystal – ni ystyrir unrhyw gais heb ddatganiad.

4. Y Rheol Iaith

Rhaid i unrhyw eiriau gwreiddiol a gynhwysir yn y gwaith celf (gan gynnwys sain a fideo) fod yn Gymraeg. Ond gellir cynnwys geiriau mewn ieithoedd eraill os ydynt yn rhan o wrthrych a ddarlunnir neu a ymgorfforir, neu yn ddyfyniadau, cyn belled nad ydynt yn rhan sylweddol o'r cyfanwaith.

5. Nifer y ceisiadau

Gellir cyflwyno unrhyw nifer o geisiadau ar gyfer yr Arddangosfa Agored.

6. Yswiriant

Cymerir pob gofal o unrhyw waith y rhoddir derbynneb amdano ac fe fydd yr Eisteddfod yn yswirio'r gweithiau o'r adeg y'u cesglir nes iddynt gael eu dychwelyd at eu perchenogion.

7. Gwybodaeth gyffredinol

- a) Mae pob cystadleuaeth ac arddangosfa yn yr adran hon yn ddarostyngedig i'r Rheolau ac Amodau Cyffredinol ac i'r Amodau Arbennig hyn. Rhestrir y Rheolau Cyffredinol yn y Rhestr Testunau, sydd ar gael o Swyddfa'r Eisteddfod.
- b) Rhaid i'r gwaith fod yn waith dilys yr ymgeisydd, ac ni ddylai fod wedi ei arddangos mewn unrhyw Eisteddfod Genedlaethol flaenorol.

8. Gwerthiant

Os yw gwaith ar werth, dylid nodi ei bris ar y ffurflen gais. Codir comisiwn o 40% (yn cynnwys T.A.W.) am unrhyw waith a werthir.

9. Hawlfraint

Bydd hawlfraint pob gwaith yn eiddo i'r ymgeisydd ond ceidw'r Trefnyddion yr hawl i atgynhyrchu unrhyw waith mewn unrhyw lawlyfr neu wefan perthynol i'r Eisteddfod ac i ganiatáu cyhoeddi lluniau o'r arddangosfa. Gall unrhyw waith gael ei ddefnyddio at bwrpas cyhoedduswydd yr Eisteddfod.

10. Derbynneg

Rhoddir derbynneb swyddogol am bob cais a dderbynnir. Dylid cadw'r dderbynneb hyd nes y dychwelir y gwaith.

11. Dyfarniad y detholwyr

Bydd dyfarniad y detholwyr yn derfynol.

12. Ysgoloriaeth Artist Ifanc

Mae'r arian a gynigir fel Ysgoloriaeth Artist Ifanc i'w ddefnyddio i hyrwyddo gyrfa. Disgwylir i'r ymgeisydd llwyddiannus brofi i'r Eisteddfod y gwerir yr arian yn unol â'r amod hon. Mae'r ysgoloriaeth yn agored i'r sawl sydd dan 25 oed ar 31 Awst 2019.

13. Dyddiad cau

Ar gyfer derbyn y delweddau neu ddolenni i safweoedd, ffurflenni cais a thâl cystadlu: 14 Chwefror 2019.

Arddangosfa

Cynhelir arddangosfa aml-gyfrwng fawr yn Y Lle Celf yn Eisteddfod Genedlaethol Sir Conwy a chroesewir ceisiadau ym mhob disgyblaeth, boed celfyddyd gain neu gelfyddyd gymhwysol (gan gynnwys y ddelwedd symudol neu gelfyddyd berfformans).

Gofynnir i ymgeiswyr gyflwyno gwaith ar ffurf delweddau Jpeg ynghyd â datganiad clir ynglŷn â'r gwaith. Oherwydd y nifer fawr o geisiadau, caiff y mwyafrif o'r gweithiau eu dewis o'r delweddau hyn, felly mae'n bwysig i chi gyflwyno delweddau clir o'ch gwaith ac i ddangos eitemau sydd ar gael ar gyfer yr arddangosfa. Gwahoddir ymgeiswyr sy'n gweithio drwy gyfrwng y ddelwedd symudol neu gelfyddyd berfformans, i gyflwyno eu gwaith ar ffurf DVD. Ar ôl edrych ar y ceisiadau, efallai y bydd y detholwyr yn ymweld â nifer fechan o'r rhai ar y rhestr fer. Bydd y gwaith a ddewisir yn cael ei arddangos yn Y Lle Celf dros gyfnod yr Eisteddfod ond os yw gofynion y gwaith yn mynnu, gall hyn ddigwydd y tu hwnt i'r adeilad ei hun.

Cysylltwch â'r Swyddog Celfyddydau Gweledol os oes gennych chi unrhyw gwestiynau neu ymholiadau.

Parheir y traddodiad Eisteddfodol o anrhydeddu rhagoriaeth yn yr adrannau a ganlyn:

Celfyddyd Gain

Y Fedal Aur am Gelfyddyd Gain

Gwobr: Medal Aur am Gelfyddyd Gain (replica) (Seiri Rhyddion Gogledd Cymru) a £5,000 (Oriol Ffin y Parc, Llanrwst) i'w rannu yn ôl doethineb y detholwyr.

Crefft a Dylunio

Y Fedal Aur am Grefft a Dylunio

Gwobr: Medal Aur am Grefft a Dylunio (replica) (Er cof am Iona Coetmor, Pandy Tudur gan ei theulu) a £5,000 ** i'w rannu yn ôl doethineb y detholwyr.

Ysgoloriaeth Artist Ifanc

Ysgoloriaeth: £1,500 (Pwyllgor Cyfeillion Academi Frenhinol Gymreig Conwy)

Dyfernir yr ysgoloriaeth i'r ymgeisydd mwyaf addawol er mwyn ei alluogi i ddilyn cwrs mewn ysgol neu goleg celf cydnabyddedig neu fynychu dosbarthiadau meistr. Bydd yr ysgoloriaeth yn agored i'r sawl sydd dan 25 oed cyn 31 Awst 2019. Disgwylir i'r ymgeiswyr sy'n cyrraedd y rhestr fer baratoi portffolio a chyflwyno cais yn esbonio sut y bwriedir defnyddio'r ysgoloriaeth. Ystyrir dangos y gwaith a gyflwynwyd yn Y Lle Celf.

Yn ogystal, ystyrir cynnig gofod i enillydd yr ysgoloriaeth yn Y Lle Celf yn yr Eisteddfod 2020.

Detholwyr: Manon Awst, Bruce Haines, Teleri Lloyd Jones

Pensaernïaeth

Y Fedal Aur am Bensaernïaeth

(Cefnogir gan Gomisiwn Dylunio Cymru).

Gwobr: Medal Goffa Alwyn Lloyd (replica), gweithredir ar y cyd â Chymdeithas Frenhinol Penseiri yng Nghymru

Plac Teilyngdod

Ar gyfer prosiectau llai ond o safon uchel yng Nghymru

Ysgoloriaeth Bensaernïaeth

Cefnogir gan Gomisiwn Dylunio Cymru

Agored i unigolion dan 25 oed

Gwobr: £1,500

Gwobr Ifor Davies

Gwobr: £600 (Gwobr Ifor Davies)

Dyfernir am y gwaith yn yr Arddangosfa Agored sy'n cyfleu ysbryd y frwydr dros iaith, diwylliant a gwleidyddiaeth Cymru.

Gwobr Tony Goble

Gwobr: £500 (Er cof am Tony Goble)

Rhoddir am waith gan artist sy'n arddangos yn yr Arddangosfa Agored am y tro cyntaf, ac sy'n cyfleu ysbryd barddonol y genedl Geltaidd hon.

Gwobr Josef Herman – Dewis y Bobl

Gwobr: £500 (Sefydliad Celf Josef Herman)

Dyfernir i'r darn mwyaf poblogaidd o waith, neu gasgliad o waith, yn yr Arddangosfa Agored. Bydd cyfle i'r cyhoedd bleidleisio yn ystod eu ymweliad â'r Lle Celf.

Cerdd Dant

Amodau Arbennig

1. Mae cystadlaethau'r Adran Cerdd Dant yn dilyn rheolau Cymdeithas Cerdd Dant Cymru, a cheir copi o'r rheolau hyn ar wefan y Gymdeithas.

2. Rhaid derbyn telynorion swyddogol yr Eisteddfod yn yr holl gystadlaethau, a bydd dwy delyn yn cyfeilio yng nghystadlaethau'r Côr a'r Parti Cerdd Dant. Bydd yr Eisteddfod yn ceisio sicrhau bod yr un telynorion yn cyfeilio yn y rhagbrawf / rhagwrandawriad a'r prawf terfynol.

3. Hawlfraint

Cyfrifoldeb corau, partïon, grwpiau neu unigolion yw sicrhau hawlfraint unrhyw ddarnau hunanddewisiad. Rhaid nodi hyn ar y ffurflen gystadlu. Ceir canllawiau a chyfarwyddiadau pellach yn adran 'Cystadlu' ar wefan yr Eisteddfod.

4. Oedran

Rhaid i'r cystadleuydd fod o fewn cwmpas oedran y gystadleuaeth ar 31 Awst 2019.

5. Copïau

Mae hi'n anghyfreithlon gwneud copïau ychwanegol eich hun o gerddoriaeth, barddoniaeth neu unrhyw waith sydd wedi'i gyhoeddi.

6. Rhagwrandawriadau

Ni fydd rhagwrandawriad yn cael ei drefnu fel arfer os na fydd mwy na 6 grŵp yn cystadlu. Er hyn, bydd gan y Trefnydd yr hawl i alw rhagwrandawriad cyn y prawf terfynol yn ôl yr angen mewn eithriadau. Bydd gan y beirniaid yr hawl i atal grŵp/grwpiau rhag mynd i'r llwyfan.

7. Ni chaiff unrhyw un sydd yn ddisgybl preifat i'r beirniad neu'n berthynas agos iddo/iddi dderbyn gosodiad na hyfforddiant mewn unrhyw gystadleuaeth yn yr Adran hon.

DS Dylech sicrhau eich bod wedi darllen y rheolau ac amodau cyffredinol yng nghefn y Rhestr Testunau cyn cystadlu.

16. Côr Cerdd Dant dros 20 mewn nifer

Detholiad penodol o 'Lleisiau', Peredur Lynch [*Swyddfa'r Eisteddfod*]

Cainc: 'Dyffryn Camwy', Huw Morgan (122122), *Allwedd y Tannau 76* [CCDC]

Cynhelir y gystadleuaeth ddydd/nos Wener 9 Awst 2019

Gwobrau:

1. Cwpan Syr Harry Brittain, er cof am Delynores y G'lomen Wen, i'w ddal am flwyddyn a £500

2. £300

3. £200

(£1,000 Er cof annwyl am Elizabeth a Gwenno Roberts, y ddwy o Sir Conwy gan Alun, Rhys, Nia, Gwern a Leusa, Caernarfon)

Cyflwynir Medal Goffa Noel John i hyfforddwr y côr buddugol

17. Parti Cerdd Dant hyd at 20 mewn nifer

'Gwenllian', Myrddin ap Dafydd, *Cywyddau Cyhoeddus* [*Swyddfa'r Eisteddfod (Gwasg Carreg Gwalch)*]

Cainc: 'Y Felan', Bethan Bryn (11222), *Stelcian* [*Curiad 7040*]

Gwobrau:

1. Cwpan Coffa Llyfni Huws i'w ddal am flwyddyn a £300 (Rhodd John Roberts, Y Fedw, Ysbyty Ifan er cof am ei rieni Edwin a Nansi Pierce Roberts)
2. £200 (Glyn a Dilys Williams, Llandudno)
3. £100 (Eirwen Lloyd, Y Fflint er cof am ei phriod, Cyril)

18. Parti Cerdd Dant o dan 25 oed hyd at 20 mewn nifer

Detholiad penodol o 'Cae o yd', Arfon Wyn [*Swyddfa'r Eisteddfod*]

Cainc: 'Rhandir', Mair Carrington Roberts (1122), *Ceinciau'r Ffin* [*Curiad 7041*]

Gwobrau:

1. Cwpan Môn i'w ddal am flwyddyn a £150 (Côr Merched Llangwm)
2. £100 (Er cof am Tad-cu – Gwyn Thomas, Mynyddygarreg, Sir Gaerfyrddin – oddi wrth Gwenllian, Heledd, Tom, Gruff, Alys a Ned)
3. £50 (Er cof am Tad-cu – Gwyn Thomas, Mynyddygarreg, Sir Gaerfyrddin – oddi wrth Gwenllian, Heledd, Tom, Gruff, Alys a Ned)

19. Triawd neu Bedwarawd Cerdd Dant

'Rho i ni freuddwyd', D Jacob Davies, *Y Perlau Moliant Newydd* [*Cymdeithas Undodaidd Deheudir Cymru*]

Cainc: 'Brynrydyrarian', Dafydd Huw (122), *Ceinciau Hiraethog* [*Dafydd Huw*]

Gwobrau:

1. £150 (Er cof am Tad-cu – Gwyn Thomas, Mynyddygarreg, Sir Gaerfyrddin – oddi wrth Gwenllian, Heledd, Tom, Gruff, Alys a Ned)
2. £100 (Gan y teulu er cof am Dewi Roberts, Plas ym Mhowys, Treuddyn, Sir y Fflint)
3. £50 (Gan y teulu er cof am Dewi Roberts, Plas ym Mhowys, Treuddyn, Sir y Fflint)

20. Deuawd Cerdd Dant 21 oed a throsodd

'Nebo', William Jones [*Swyddfa'r Eisteddfod (Gwasg Gee)*]

Cainc: 'Pant y Rhedyn', Dylan Cernyw (1122), *Miri Maelgwn* [*Dylan Cernyw*]

Gwobrau:

1. £150 (Er cof am y Parch Trebor a Mair Roberts gan y teulu)
2. £100 (Hogie'r Berfeddwlad)
3. £50 (Gaynor a'r teulu, Belmont, Llanddoged)

21. Deuawd Cerdd Dant o dan 21 oed

'Pan Glywaf Gân y Clychau', Dafydd Iwan, *Holl Ganeuon Dafydd Iwan* [*Y Lolfa*]

Cainc: 'Aran Benllyn', Gwennant Pyrs (1122), *Nudd Gwyn* [*Curiad 7015*]

Gwobrau:

1. £100 (Bleddyn a Maureen Hughes, Llanrwst)
2. £60 (Christine ac Irfon Hughes, Conwy, er cof am Dewi a Meira Jones)
3. £40 (Christine ac Irfon Hughes, Conwy, er cof am Dewi a Meira Jones)

22. Gwobr Aled Lloyd Davies**Unawd Cerdd Dant 21 oed a throsodd**

(a) 'Y Delyn', Myrddin ap Dafydd, *Cadw Gŵyl* [*Swyddfa'r Eisteddfod (Gwasg Carreg Gwalch)*]

Cainc: 'Mantell Siani' (traddodiadol) (122122), *Wyth o geinciau Cerdd Dant* [*Snell & Sons*]

(b) 'Pelydrau Cariad', Eifion Lloyd Jones, *Beirdd Bro'r Eisteddfod*, gol John Glyn Jones [*Barddas*]

Cainc: 'Anest', Alun Tegryn Davies (122), *Allwedd y Tannau 77* [*CCDC*]

Gwobr:

1. Tiws Telynores Dwyrdd i'w ddal am flwyddyn, Medal Aled Lloyd Davies (Cronfa Watcyn o Feirion) a £150 (Er cof am Emrys ac Anwen Jones, Penybont, Llangwm gan Dewi a Rhian)
2. £100 (Catherine Watkin, Deganwy)
3. £50 (I gofio am anwyliaid oddi wrth deulu'r Bryn, Pandy Tudur)

23. Unawd Cerdd Dant 16 ac o dan 21 oed

'Lyon 1am, 7 Gorffennaf 2016', Rhys Iorwerth, *Merci Cymru* [*Y Lolfa*]

Cainc: 'Y Fronllwyd', Menai Williams (122), *Ceinciau'r Dyffryn a mwy [CCDC]*

Gwobrau:

1. Tlws Plas Maenan i'w ddal am flwyddyn a £75
2. £50
3. £25

(£150 Er cof am Mari Roberts, Cyffordd Llandudno gan y teulu)

Gwobr Goffa Haf J Morris (un o sylfaenwyr y Cwrs Gosod) yn rhoddedig gan Gymdeithas Cerdd Dant Cymru i'r enillydd i annog diddordeb a meithrin y grefft ymysg pobl ifanc.

24. Unawd Cerdd Dant 12 ac o dan 16 oed

'Llyn y Fan Fach', Tudur Dylan Jones, *Rhywun yn Rhywle [Gwasg Gomer]*

Cainc: 'Atsain', Bethan Bryn (122), *Lobsgows [Curiad 7038]*

Gwobrau:

1. Cwpan Caradog Pugh i'w ddal am flwyddyn a £60
2. £30
3. £20

(£110 Teulu 'Y Dalar Deg', Llangernyw er cof am Llew Williams)

25. Unawd Cerdd Dant o dan 12 oed

'Gofodyn Jones ap Llyr', Dyfrig Davies, *Armadilo ar fy mhen [Gwasg Carreg Gwalch]*

Cainc: 'Gwenan', Nan Jones (12212), *Tant i'r Plant [Gwasg Gwynedd]*

Gwobrau:

1. £50
2. £25
3. £15

(£90 Arwyn ac Eirian Jones, Capel Garmon)

Cystadleuaeth yn y Pagoda

26. Cystadleuaeth cyfeilio o dan 25 oed

Disgwylir i'r cystadleuwyr gyfeilio i ddatgeinydd Cerdd Dant ac i fod yn barod i drawsgyweirio'r ceinciau gosodedig, hyd at dôn yn uwch a thôn yn is. Anfonir copi o'r geiriau ar ôl dyddiad cau'r gystadleuaeth ar Fai 1af.

Ceinciau:

'Codiad yr Ehedydd', Mona Meirion, *Bedw Gwynion [CCDC]* a

'Breuddwyd Rhysyn Bach' (122), *Allwedd y Tannau 77 [CCDC]*

Gwobrau:

1. £100 (Dylan Cernyw, Bae Colwyn)
2. £60 (Beryl a Gordon, Cyffordd Llandudno er cof am eu rhieni)
3. £40 (Beryl a Gordon, Cyffordd Llandudno er cof am eu rhieni)

Beirniad: Dafydd Huw

Cyfansoddi

27. Gosodiad o dan 25 oed

Gosodiad deulais, ond gellir cynnwys unsain neu drillais ar adegau yn ôl eich gweledigaeth o'r geiriau

'Eloïse', Geraint Lloyd Owen, *Cerddi a Cheinciau'r Cwm [Gwasg y Bwthyn]* ar y gainc 'Rhian', Mair Carrington Roberts, *Cerddi a Cheinciau'r Cwm [Gwasg y Bwthyn]*. Dylid cyflwyno un copi o'r gosodiad wedi'i gofnodi ar bapur, mewn modd addas i'r darn. Gellir hefyd cyflwyno ar ffurf electronig os cofnodir y gwaith ar gyfrifiadur.

Gwobr: £200 (£100 Merched y Wawr Carmel; £100 Teulu Fedw, Carmel, Llanrwst)

Beirniad: Gwennant Pyrs

Cystadleuaeth yn y Theatr

(8). Cyflwyniad ar lafar, dawns a chân: Pontydd

Rhaid cynnwys o leiaf dair elfen o blith y pump a nodir, sef alawon gwerin traddodiadol, cerdd dant, dawns, drama a llefaru i greu perfformiad dychmygus. Ni ddylai'r cyflwyniad fod yn hwy na 10 munud, yn cynnwys paratoi a chlirio'r llwyfan. Caniateir defnyddio symudiadau, gwisgoedd a mân offer llwyfan. Dylid anfon copi llawn o'r sgript erbyn 1 Gorffennaf 2019. **Cynhelir y gystadleuaeth ddydd Sul 4 Awst 2019 yn y Theatr.** (Gwelir y gystadleuaeth hefyd yn adrannau Alawon Gwerin, Dawns, Drama a Llefaru)

Gwobrau:

1. Tlws Parti'r Ffynnon i'w ddal am flwyddyn a £350
2. £250 (Clwb Ffermwyr Ifanc Llanefydd)
3. £150 (I gofio'r anwylyd Walter Williams gan Ivy, Eleri a'r plant)

Bydd trawsgyweiriadau o'r ceinciau ar gael yn rhad ac am ddim ar wefan Cymdeithas Cerdd Dant Cymru www.cerdd-dant.org

Beirniaid: Glesni Jones, Llio Penri, Gwennant Pyrs, Eirianwen Williams

Telynorion: Dylan Cernyw, Dafydd Huw, Alecs Peate-Evans, Elain Rhys

Cerddoriaeth

Amodau Arbennig

1. Pwy sy'n cael cystadlu

(i) Mae cystadlaethau llwyfan ym maes cerddoriaeth yn agored i unrhyw un sy'n cydymffurfio â rheol gyffredinol Rhif 12 ac nad yw'n gweithio fel cerddor proffesiynol wrth ei brif alwedigaeth. Nid yw'r cyfyngiad hwn yn berthnasol i arweinyddion nac athrawon cerddoriaeth na chystadleuwyr ar gyfansoddi.

(ii) Nodwch bod y cystadlaethau'n agored i unrhyw un a anwyd yng Nghymru, y ganwyd un o'i rieni yng Nghymru, neu sy'n gallu siarad neu ysgrifennu Cymraeg neu unrhyw un sydd wedi byw yng Nghymru am flwyddyn cyn 31 Awst 2019, ac eithro'r ysgoloriaethau offerynnol ac Ysgoloriaeth Towyn Roberts lle mae gofyn i'r cystadleuydd fod wedi byw yng Nghymru am 3 blynedd cyn 31 Awst 2019.

2. Traw

Defnyddir y Traw Cyngerdd Safonol Rhyngwladol (A-440 Hz) ym mhob cystadleuaeth leisiol ac offerynnol sy'n gofyn am bianco.

3. Cyweirnod

Yr argraffiad a'r cyweirnod a nodir yn unig a ganiateir ym mhob cystadleuaeth.

4. Cadenza

Mae rhyddid i gystadleuwyr amrywio cadenza neu osod i mewn gadenza neu nodau uchel dewisol lle bo'n arferol, ond rhaid hysbysu'r beirniaid o'r newidiadau.

5. Cyfeilyddion

Rhaid i gystadleuwyr dderbyn gwasanaeth cyfeilyddion swyddogol yr Eisteddfod ym mhob cystadleuaeth ac eithrio corau, cystadlaethau o sioeau cerdd a chystadlaethau offerynnol. Bydd yr Eisteddfod yn ceisio sicrhau gwasanaeth yr un cyfeilydd yn y rhagbrawf a'r prawf terfynol.

6. Gwobr Goffa David Ellis

Bydd beirniaid yn dewis hyd at bedwar cystadleuydd o'r categori lleisiol dros 25 oed i gystadlu yng nghystadleuaeth Gwobr Goffa David Ellis. Ni chaiff neb gynnig ar fwy nag un o'r cystadlaethau yn y categori hwn.

7. Gwobr Goffa Osborne Roberts

Bydd beirniaid yn dewis hyd at bedwar cystadleuydd o'r categori lleisiol dan 25 oed i gystadlu yng nghystadleuaeth Gwobr Goffa Osborne Roberts. Ni chaiff neb gynnig ar fwy nag un o'r cystadlaethau yn y categori hwn.

8. Hawlfraint

Cyfrifoldeb corau, partïon, grwpiau ac unigolion yw sicrhau hawlfraint unrhyw ddarnau hunanddewisiad. Rhaid nodi'r manylion hyn ar y ffurflen gystadlu. Ceir canllawiau a chyfarwyddiadau pellach yn adran 'Cystadlu' ar wefan yr Eisteddfod.

9. Hunanddewisiad

(i) Gall cystadleuydd ddewis cyweirnod mewn cystadlaethau sydd â hunanddewisiad, ond rhaid i'r cyweirnod hwnnw ymddangos mewn copi sydd wedi'i gyhoeddi gan gwmni cydnabyddedig.

(ii) Caniateir canu mewn unrhyw gyweirnod yng nghystadlaethau Canu Emyr i rai dros 60 oed, Perfformiad unigol i rai dros 19 oed o gân o Sioe Gerdd a Pherfformiad unigol i rai dan 19 oed o gân o Sioe Gerdd.

(iii) Rhaid anfon un copi o bob darn yn y cywair a ddewiswyd at y Trefnydd erbyn 1 Mai 2019, gyda'r geiriau Cymraeg wedi'u gosod ar y gerddoriaeth.

(iv) Rhaid canu'r darnau lleisiol yn y Gymraeg, fodd bynnag caniateir i gorau gynnwys un gân heb eiriau yn eu rhaglen os dymunant. Gellir archebu'r geiriau Cymraeg ar gyfer darnau gosod drwy gysylltu â Swyddfa'r Eisteddfod, neu drwy gwblhau'r ffurflen archebu yng nghefn y Rhestr Testunau ac ar y wefan.

(v) Gall Swyddfa'r Eisteddfod ddarparu cyfieithiad Cymraeg o unrhyw gân unwaith mae'r cystadleuydd wedi sicrhau caniatâd ysgrifenedig i gyfieithu'r darn gan y cyhoeddwr. Rhaid gwneud cais am gyfieithiad Cymraeg gan anfon copi o'r geiriau gwreiddiol, y gerddoriaeth a'r caniatâd gan y cyhoeddwr erbyn 1 Mai 2019.

Ni chaniateir newid y dewis gwreiddiol.

10. Corau

(i) Aelodaeth: Ni chaiff neb ganu mewn côr heb fod yn aelod cyflawn o'r côr hwnnw am ddeufis yn union cyn yr Eisteddfod, ac ni all neb ganu mewn mwy nag un côr yn yr un categori corawl.

(ii) Rhannau Unawdol: Ni chaniateir i unrhyw gôr ddewis darnau lle rhoddir lle blaenllaw i unawdwyr. Os oes ambell adran unawdol o fewn darn, yna mae'n ofynnol i'r arweinydd drefnu bod mwy nag un llais yn canu yr adrannau hyn. Ni ddylid dewis caneuon o arddull sy'n defnyddio côr fel 'cantorion cefndir' am gyfnod sylweddol.

(iii) Amseru: Mae gan bob côr 12 munud o amser canu (o'r nodyn cyntaf i'r nodyn olaf o bob cân), a hyn i gynnwys nifer amhenodol o ganeuon gyda neu heb gyfeiliant. Nodwch fod rhaid cadw at amser, a bydd corau'n cael eu cosbi am fynd dros yr amser, a cheir rhestr o'r cosbau hyn yn y Rheolau ac Amodau Cyffredinol yng nghefn y Rhestr Testunau.

(iv) Rostra: Darperir rostra gan yr Eisteddfod.

11. Dehongliad Cyfansoddwr o Gymro

Person sydd wedi'i eni yng Nghymru, sydd o dras Gymreig neu sydd wedi gweithio yng Nghymru.

12. Ysgoloriaethau

Ni ellir ennill unrhyw ysgoloriaeth fwy nag unwaith. Mae'r arian a gynigir ym mhob ysgoloriaeth i'w ddefnyddio i hyrwyddo gyrfar unigolyn, a disgwylir i enillwyr brofi i'r Eisteddfod bod yr arian wedi'i wario ar hyn. Dylid cysylltu â Swyddfa'r Eisteddfod am ragor o wybodaeth. Gweler hefyd Amodau Arbennig 1 yn yr adran hon.

***Gweler rheol rhif 12, Rheolau ac Amodau Cyffredinol – Hawl i Gystadlu.

13. Cystadlu

Ni all neb gystadlu mwy nag unwaith yn yr un gystadleuaeth llwyfan.

14. Oedran

Nodwch bod rhaid i'r cystadleuydd fod o fewn cwmpas oedran y gystadleuaeth ar 31 Awst 2019.

15. Copïau

Nodwch ei bod yn anghyfreithlon gwneud copïau ychwanegol eich hun o gerddoriaeth, barddoniaeth neu unrhyw waith sydd wedi'i gyhoeddi.

DS Dylech sicrhau eich bod wedi darllen y rheolau ac amodau cyffredinol yng nghefn y Rhestr Testunau cyn cystadlu.

Corawl

28. Cyflwyno Rhaglen o Adloniant - Côr heb fod yn llai nag 20 mewn nifer

Anogir y cystadleuwyr i berfformio arddull amrywiol o gerddoriaeth hunan ddewisiad o wahanol *genres* hyd at 12 munud o hyd i gynnwys o leiaf 3 o'r elfennau canlynol: pop, sioe gerdd, *glee*, crefyddol, *jazz*, gospel, *barbershop*, roc a thebyg. Ni chaniateir i unrhyw gôr ail-ganu cân mewn categori arall adeg yr Ŵyl.

Cynhelir y gystadleuaeth ddydd Sul 4 Awst 2019

Gwobrau:

1. Cwpan Y Cymro i'w ddal am flwyddyn a £750 (Ymddiriedolaeth James Pantyfedwen)
2. £500 (Siop a Popty Tandderwen – Spar, Betws-y-Coed)
3. £300 (Er cof am Olwen ac Elgan Tai Duon a gollwyd ym 1969 a'u rhieni John a Mim gan Hywel, Gwenan, Carys a Rhianon)

Cyflwynir Medal Ann Dwyntant i'w dal am flwyddyn i arweinydd y côr buddugol

* Gweler Gwobr y Gân Gymraeg Orau (rhif 35)

29. Côr Cymysg heb fod yn llai nag 20 mewn nifer

Rhaglen o gerddoriaeth hunanddewisiad hyd at 12 munud o hyd i gynnwys darn digyfeiliant a darn gan gyfansoddwr o Gymro. (Gellid cyfuno'r ddwy elfen a chael darn digyfeiliant gan gyfansoddwr o Gymro).

Ni chaniateir i unrhyw gôr ailganu cân mewn categori arall adeg yr Ŵyl.

Cynhelir y gystadleuaeth ddydd/nos Gwener 9 Awst 2019

Gwobrau:

1. Cwpan Sefydliad Gweithwyr Tredegar i'w ddal am flwyddyn a £750 (Oswyn a Meirionwen Evans, Penmaenmawr)
2. £500 (Côr Penmachno)
3. £300 (£100 Gan Eglwys Annibynwyr Siloam ger Rhydianfair; £100 Clwb Ffermwyr Ieuaic Uwchaled; £100 Cronfa Cantorion Bro Nedd)

Cyflwynir Medal Goffa Morfydd Vaughan Evans i arweinydd y côr buddugol

* Gweler Gwobr y Gân Gymraeg Orau (rhif 35)

30. Côr Meibion heb fod yn llai nag 20 mewn nifer

Rhaglen o gerddoriaeth hunanddewisiad hyd at 12 munud o hyd i gynnwys darn digyfeiliant a darn gan gyfansoddwr o Gymro. (Gellid cyfuno'r ddwy elfen a chael darn digyfeiliant gan gyfansoddwr o Gymro).

Ni chaniateir i unrhyw gôr ailganu cân mewn categori arall adeg yr Ŵyl.

Cynhelir y gystadleuaeth ddydd Sadwrn 10 Awst 2019

Gwobrau:

1. Cwpan Cymdeithas Corau Meibion Cymru i'w ddal am flwyddyn a £750 (Ymddiriedolaeth James Pantyfedwen)
2. £500 (£250 Er cof am Thomas ac Annie Jones, gynt o Graig Goch, Nebo, Llanrwst; £150 Hywel Williams, Bae Penrhyn; £100 Wil Roberts, Deganwy)
3. £300 (Glyn a Dilys Williams, Llandudno)

Cyflwynir Medal Goffa Ivor E Sims i arweinydd y côr buddugol

* Gweler Gwobr y Gân Gymraeg Orau (rhif 35)

31. Côr Merched heb fod yn llai nag 20 mewn nifer

Rhaglen o gerddoriaeth hunanddewisiad hyd at 12 munud o hyd i gynnwys darn digyfeiliant a darn gan gyfansoddwr o Gymro. (Gellid cyfuno'r ddwy elfen a chael darn digyfeiliant gan gyfansoddwr o Gymro).

Ni chaniateir i unrhyw gôr ailganu cân mewn categori arall adeg yr Ŵyl.

Cynhelir y gystadleuaeth ddydd Iau 8 Awst 2019

Gwobrau:

1. Cwpan Charles Dawe i'w ddal am flwyddyn a £750 (Ymddiriedolaeth James Pantyfedwen)
2. £500 (£300 CoRwst; £200 Pwyllgor Cymanfa Unedig Dyffryn Conwy)
3. £300 (£200 Er cof am Catrin a Hywel Thomas; £100 Clwb Ffermwyr Ieuaic Uwchaled)

Cyflwynir Medal Côr Merched Hafren – Jayne Davies i arweinydd y côr buddugol

* Gweler Gwobr y Gân Gymraeg Orau (rhif 35)

32. Côr i rai 60 oed a throsodd heb fod yn llai nag 20 mewn nifer

Rhaglen o gerddoriaeth hunanddewisiad hyd at 12 munud o hyd i gynnwys darn digyfeiliant a darn gan gyfansoddwr o

Gymro. (Gellid cyfuno'r ddwy elfen a chael darn digyfeiliant gan gyfansoddwr o Gymro).

Ni chaniateir i unrhyw gôr ailganu cân mewn categori arall adeg yr Ŵyl.

Cynhelir y gystadleuaeth ddydd Mawrth 6 Awst 2019

Gwobrau:

1. Cwpan OR Owen (Owen Gele) i'w ddal am flwyddyn a £750 (Ymddiriedolaeth James Pantyfedwen)

2. £500 (£250 Capel Mynydd Seion, Abergele; £250 Brodyr Davies er cof am Llewelyn a Nancy Davies, Yr Efail, Llanfair Talhaiarn)

3. £300 (Capel Coffa Cyffordd Llandudno)

Cyflwynir Medal Goffa Hilda Morgan i'w dal am flwyddyn i arweinydd y côr buddugol

* Gweler Gwobr y Gân Gymraeg Orau (rhif 35)

33. Côr leuencid o dan 25 oed heb fod yn llai nag 20 mewn nifer

Rhaglen o gerddoriaeth hunanddewisiad hyd at 12 munud o hyd i gynnwys darn digyfeiliant a darn gan gyfansoddwr o Gymro. (Gellid cyfuno'r ddwy elfen a chael darn digyfeiliant gan gyfansoddwr o Gymro).

Ni chaniateir i unrhyw gôr ailganu cân mewn categori arall adeg yr Ŵyl.

Cynhelir y gystadleuaeth ddydd/nos Fercher 7 Awst 2019

Gwobrau:

1. Cwpan y *Daily Post* i'w ddal am flwyddyn a £750 (Er cof am Doreen Batten a Joan Hooper, y chwiorydd Williams gynt o Arosfa, Llanwrtyd)

2. £500 (£300 Er cof am Roland Creuddyn gan ei briod, Jill Jones a'r teulu, Llandudno; £200 John Medwyn Jones, Bae Colwyn Uchaf, er cof am ei rieni, Mr a Mrs Hugh Jones gynt o Eglwys y Drindod, Princess Road, Lerpwl)

3. £300 (Côr Meibion Llangwm)

Cyflwynir Medal Goffa Twm Dwynant i'w dal am flwyddyn i arweinydd y côr buddugol

* Gweler Gwobr y Gân Gymraeg Orau (rhif 35)

34. Cystadleuaeth Gorawl Eisteddfodau Cymru

Unrhyw gyfuniad o leisiau heb fod yn llai nag 20 mewn nifer, i gyflwyno dau ddarn cyferbyniol heb fod yn hwy na 8 munud, ac i gynnwys darn gan gyfansoddwr o Gymro.

Ni chaniateir i unrhyw gôr ail-ganu cân mewn categori arall adeg yr Ŵyl.

Cynhelir y gystadleuaeth ddydd Sadwrn 3 Awst 2019

Bydd cystadlu mewn dwy eisteddfod leol rhwng **Mai 2017 a Mai 2019** yn rhoi'r hawl i gystadlu yn y gystadleuaeth hon yn Eisteddfod Genedlaethol Sir Conwy 2019.

Wrth gofrestru, rhaid nodi enwau'r Eisteddfodau lleol y cystadlwyd ynddynt.

Gwobrau:

1. Cwpan Miss Menai Williams a Mrs Nesta Davies i'w ddal am flwyddyn a £500

2. £300

3. £200

(£1,000 Gwobr Goffa Catherine Lloyd Morgan, gynt o Ffair Rhos)

Cyflwynir Medal Goffa Gwilym E Humphreys [Cymrawd yr Eisteddfod Genedlaethol] i arweinydd y côr buddugol

* Gweler Gwobr y Gân Gymraeg Orau (rhif 35)

*** 35. Cân Gymraeg Orau**

Cyflwynir Cwpan y Ffiwsilwyr Cymreig i'w ddal am flwyddyn a £250 (Ceir Cymru), i'r perfformiad gorau gan Gôr yn yr Adran Gorawl, o ddarn gan gyfansoddwr o Gymro.

36. Tlws Arweinydd Corawl yr Ŵyl er cof am Sioned James i'r arweinydd corawl gorau sydd wedi creu argraff yn nhŷb y beirniaid.

Tlws i'w ddal am flwyddyn (Côrddydd a theulu Sioned)

37. Côr yr Ŵyl

Bydd y panel beirniaid yn dewis y côr buddugol a fydd yn derbyn gwobr o £1,000, yn rhoddedig gan Gymdeithas Adeiladu'r Principality, Cwpan y Gwarchodlu Cymreig i'w ddal am flwyddyn, ynghyd â gweithdy gydag arweinydd rhyngwladol yng Nghanolfan y Mileniwm, Caerdydd.

Cyflwynir Baton i arweinydd y côr buddugol sy'n rhoddedig gan Gillian Evans, er cof am ei thad bedydd, Noel Davies.

Ensemble Lleisiol

38. Ensemble Lleisiol Agored (3 - 6 mewn nifer)

Hunanddewisiad di-gyfeiliant mewn unrhyw arddull.

Un darn yn unig i'w ganu yn y Gymraeg.

Amser: Dim mwy na 4 munud i'w pherfformio.

Dylid cael llinell annibynnol i bob person unigol.

Ni chaniateir arweinydd

Gwobrau:

1. £200 (Côr Meibion Colwyn)
2. £150 (Cyfeillion OPRA Cymru)
3. £100 (Siân Angharad a Gwenan Dwyfor)

Unawdau

39. Ysgoloriaeth W Towyn Roberts, er cof am ei briod, Violet Jones, Nantclwyd ac Ysgoloriaeth William Park-Jones

Sefydlwyd yr ysgoloriaethau hyn i hyrwyddo cerddoriaeth leisiol i unawdwr yng Nghymru.

Dyfernir yr ysgoloriaethau i'r cystadleuydd buddugol er mwyn iddo/iddi ddilyn cwrs hyfforddi lleisiol mewn ysgol neu goleg cerdd cydnabyddedig. Bydd yr ysgoloriaethau yn agored i unrhyw berson a anwyd yng Nghymru neu y ganwyd un o'i rieni yng Nghymru, neu unrhyw berson sy'n byw neu'n gweithio yng Nghymru am y 3 blynedd cyn 31 Awst 2019 neu unrhyw berson sy'n siarad neu'n ysgrifennu Cymraeg.

Disgwylir i'r cystadleuwyr baratoi rhaglen heb fod yn hwy na 15 munud. Rhaid i'r rhaglen gynnwys un gân gan gyfansoddwr o Gymro o'r ugeinfed ganrif neu'r ganrif bresennol a chenir pob un o'r caneuon yn Gymraeg. Bydd Swyddfa'r Eisteddfod yn darparu cyfieithiad Cymraeg o unrhyw gân. Rhaid gwneud cais am gyfieithiad Cymraeg gan anfon hefyd gopi o'r geiriau gwreiddiol a'r gerddoriaeth cyn 1 Mai 2019. Ni chaniateir newid y dewis gwreiddiol o ganeuon ar ôl 1 Mai 2019. Bydd gan yr Eisteddfod gyfeilydd ar gyfer y gystadleuaeth hon ond bydd hawl gan y cystadleuydd, os myn, i gael ei gyfeilydd ei hun.

Bydd hawl gan y panel beirniaid i atal yr ysgoloriaethau neu i'w rhannu rhwng mwy nag un enillydd os bydd galw.

Gweler Rheolau ac Amodau Cyffredinol, rhif 21.

Ystyrir cynnig perfformiad i enillydd yr ysgoloriaethau yn un o eisteddfodau'r dyfodol.

Gwobrau:

1. Ysgoloriaeth gwerth £5,000 (£3,000 Ysgoloriaeth W Towyn Roberts; £2,000 Ysgoloriaeth William Park-Jones)
2. £3,000 (Cronfa William Park-Jones)
3. £1,000 (Er cof am Eira Pari Huws)
4. £500 (Eglwys Gymraeg Melbourne, Awstralia)

40. Unawd Soprano 25 oed a throsodd

Dylid dewis un gân o Rhan A ac un o Rhan B

Rhan A:

'Píseň Rusalky o měsíčku' ('Cân Rusalka i'r lleud'), *Rusalka*, Dvorak [Bärenreiter H4460]

Y geiriau Cymraeg gan T H Parry-Williams

'E Susanna non vien!' / 'Dove sono i bei momenti' ('Mae Susanna yn hwy' / I ble'r aethant, oriau cariadlon'), *Le Nozze di Figaro*, Mozart, *Arias for Soprano* [Schirmer GS81097]

Y geiriau Cymraeg gan John Stoddart

Oratorio/Offeren:

'Let the bright seraphim' ('Doed y Seraffiaid gwyn), *Samon*, Handel, *Oratorio Anthology Soprano* [Hal Leonard 00747058]

Y geiriau Cymraeg gan T H Parry-Williams

Rhan B: Gweler rhestr y caneuon Cymraeg ar ddiwedd categorïau lleisiol 25 oed a throsodd**Gwobrau:**

1. £150

2. £100

3. £50

(£300 Jane Lloyd Hughes, Llandudno)

41. Unawd Mezzo-Soprano / Contralto/ Gwrth-denor 25 oed a throsodd

Dylid dewis un gân o Rhan A ac un o Rhan B

Rhan A:**Opera:**

'L'amour est im oiseau rebelle' ('Cariad sy' fel aderyn rhydd'), *Carmen*, Bizet, *Arias for Mezzo-Soprano* [Schirmer GS81098]

Y geiriau Cymraeg gan John Stoddart

'Va, l'error mio palesa' ('Dos, fy ngham cei ddatgelu'), *Mitridante*, Mozart, *Arias for Mezzo Soprano* [Hal Leonard HL40043]

Y geiriau Cymraeg gan Sian Meinir

'Stella del marinar' ('Seren y morwyr oll'), *La Gioconda*, Ponchielli, *Operatic Anthology Volume II: Mezzo-Soprano & Alto* [Schirmer GS32584]

Y geiriau Cymraeg gan Sian Meinir

'Samson, recherchant ma présence' / 'Amour! Viens aider ma faiblesse!' ('Daw Samson i'm gweled i heno' / 'O serch! nertha fi yn fy ngwendid!'), *Samson et Dalila*, Saint-Saëns, *Arias for Mezzo-Soprano* [Schirmer GS81098]

Y geiriau Cymraeg gan Dyfnallt Morgan

Oratorio/Offeren:

'Et exultavit spiritus meus' ('Ymlawenhaodd f'enaidd yn Nuw lôr'), *Magnificat in D major (BWV 243)*, Bach [Bärenreiter BA5103-90]

Y geiriau Cymraeg gan Dyfnallt Morgan

'Behold the Bridegroom' / 'Prepare thyself, Zion' ('Daw fy mhriodfab' / 'Bydd barod o Seion') *Christmas Oratorio*, Bach *Oratorio Anthology Alto/Mezzo-Soprano* [Hal Leonard 00747059]

Y geiriau Cymraeg gan John Stoddart (adroddgan) a T H Parry-Williams (aria)

Rhan B: Gweler rhestr y caneuon Cymraeg ar ddiwedd categorïau lleisiol 25 oed a throsodd**Gwobrau:**

1. £150

2. £100

3. £50

(£300 Gwynneth Roberts er cof am ei rhieni, Mona a David Omri Davies)

42. Unawd Tenor 25 oed a throsodd

Dylid dewis un gân o Rhan A ac un o Rhan B

Rhan A:**Opera:**

'La fleur que tu m'avais jetée' ('Gwêl y blodeuyn 'deflaist ymaith'), *Carmen*, Bizet, *Arias for Tenor* [Schirmer GS810999]

Y geiriau Cymraeg gan Stephen J Williams

'Dies Bildnis ist bezaubernd schön' ('O decaf un o hydol bryd!'), *Die Zauberflöte*, Mozart, *Arias for Tenor* [Schirmer GS810999]

Y geiriau Cymraeg gan J Gwynn Griffiths

Oratorio/Offeren:

'For this our truest int'rest', ('Mor fuddiol yw in roi ein bryd'), *O praise the Lord with one consent*, *Chandos Anthem 9*, Handel [Novello NOV070141 neu NOV072511]

Y geiriau Cymraeg gan Stephen J Williams

Rhan B: Gweler rhestr y caneuon Cymraeg ar ddiwedd categorïau lleisiol 25 oed a throsodd

Gwobrau:

1. £150 (Er cof am William Morris Jones, Hafod y Geunan, Nebo gan Gwyneth a'r teulu)
2. £100 (Er cof am John Berwyn Parry oddi wrth Katie Parry, Llanrwst)
3. £50 (Er cof am Arthur Williams, Nant Erw gan ei briod Mair a'r teulu)

43. Unawd Bariton / Bas 25 oed a throsodd

Dylid dewis un gân o Rhan A ac un o Rhan B

Rhan A:

Opera:

'Son io, mio Carlo' / 'Per me giunto e il di supremo' ('Clyw Carlo annwyl' / 'Dyma ddiwrnod ac awr fy nhynged'), *Don Carlos*, Verdi, *Operatic Anthology Volume IV: Baritone* [Schirmer GS32586]

Y geiriau Cymraeg gan Dyfnallt Morgan

'Che mai vegg'io! .../ 'Infelice! E tuo credevi', ('Pa beth a welaf?' / 'Rhith yw'r cyfan'), *Ernani*, Verdi, *Italian Opera Arias Bass* [Schott ED21419]

Y geiriau Cymraeg gan Glyndwr Richards

'Madamina il catalogo è questo' ('Fwyn Fonesig! wele'n ysgrifenedig'), *Don Giovanni*, Mozart, *Arias for Bass* [Schirmer GS81101]

Y geiriau Cymraeg gan Dyfnallt Morgan

'O Isis und Osiris' ('O Isis ac Osiris'), *Die Zauberflöte*, Mozart *Arias for Bass* [Schirmer GS81101]

Y geiriau Cymraeg gan John Stoddart

Oratorio/Offeren:

'It must be so' / 'Pour forth no more' ('A hyn sy raid' / 'Na leisiwch mwy weddïau ffôl'), *Jephtha*, Handel [Novello NOV070128]

Y geiriau Cymraeg gan Gerallt Jones

'Mighty Lord and King all Glorious' ('Gadarn Iôr a Theyrn tragwyddol'), *Christmas Oratorio*, Bach, *Oratorio Anthology Baritone/Bass* [Hal Leonard 00747061]

Y geiriau Cymraeg gan Tecwyn Ellis

Rhan B: Gweler rhestr y caneuon Cymraeg ar ddiwedd categorïau lleisiol 25 oed a throsodd

Gwobrau:

1. £150 (Trefor Lloyd Jones, Aberystwyth)
2. £100 (Er cof am Bob Elis (Bariton) gan Aerwyn a Rhian Beattie, Pentrefoelas)
3. £50 (Bleddyn a Maureen Hughes, Llanrwst)

Rhan B: Rhestr y caneuon Cymraeg ar gyfer categorïau lleisiol 25 oed a throsodd

'Cân Osian', W Bradwen Jones, *Dwy gân i denor [Snell a'i feibion]*

'Mab y Môr', W Bradwen Jones [*Snell a'i feibion*]

'Mawredd Duw', W Bradwen Jones [*Snell a'i feibion*]

'Yr Ehedydd', W Bradwen Jones [*Snell a'i feibion*]

'Cathl i'r Eos', J Morgan Lloyd [*Gwasg Prifysgol Cymru 80046*]

'Min y Môr', Osborne Roberts [*Snell a'i feibion*]

'Angharad', Robert Smith [*Gwasg Prifysgol Cymru 80010*]

'Berwyn', D Vaughan Thomas, *Dwy gân i fariton, [Snell]*

'Llais yr Adar', D Vaughan Thomas [*Oriana*]

44. Gwobr Goffa David Ellis – Y Rhuban Glas

Bydd y panel beirniaid yn dewis pedwar cystadleuydd ar draws y categorïau yng nghystadlaethau 40-43 i gystadlu ar lwyfan y pafiliwn.

(a) Yr unawd (Rhan A) yn y dosbarth

(b) Hunanddewisiad o unawd gan gyfansoddwr o Gymro ac eithrio dewisiadau Rhan B unawdau 25 oed a throsodd yn y *Rhestr Testunau*

Gwobr:

Medal Goffa David Ellis (Wil Roberts, Deganwy) a £200 (Cronfa Goffa y Bariton Aeron Gwyn, enillydd y Rhuban Glas yn 2005)

Bydd yr enillydd yn derbyn gwahoddiad arbennig i berfformio yn Awstralia dros ddathliadau Gŵyl Ddewi Eglwys Gymraeg Melbourne

45. Canu Emyn i rai 60 oed a throsodd

Hunanddewisiad

Gwobrau:

1. £75 (Teulu Pandy Coch, Ysbyty Ifan, er cof annwyl am Gruff ac Anwen Jones-Ellis)

2. £50 (Capel Peniel, Deganwy)

3. £25 (Capel Peniel, Deganwy)

46. Unawd Lieder / Cân Gelf 25 oed a throsodd

Mewn unrhyw gyweirnod gan gwmni cyhoeddedig

'Die Mainacht' ('Nos o Fai'), *Op. 43, rhif 2*, Brahms

Y geiriau Cymraeg gan John Stoddart

'Sapphische Ode' ('Cân Saphig'), *Op 94, rhif 4*, Brahms

Y geiriau Cymraeg gan T H Parry-Williams

'King David' ('Dafydd Frenin'), Herbert Howells

Y geiriau Cymraeg gan Mererid Hopwood

'O never sing to me again' ('O paid â chanu, eneth fwyn'), *Op. 4, rhif 4*, Rachmaninov

Y geiriau Cymraeg gan John Stoddart

'Der Müller und der Bach' ('Y melinydd a'r afonig'), *Die Schöne Müllerin*, Schubert

Y geiriau Cymraeg gan John Stoddart

'Belsazar', *Op.57*, Schumann

Y geiriau Cymraeg gan Cynan

'Nacht und Träume' ('Nos a breuddwydion'), *Op. 43, rhif 2*, Schubert

Y geiriau Cymraeg gan John Stoddart

'Der Wanderer' ('Y Crwydryn'), *D 489*, Schubert
Y geiriau Cymraeg gan T H Parry-Williams

Gwobrau:

1. £100 (Aelodau Capel Salem, Efail Uchaf, Llanddodged, er cof am Mr T J Williams, LRAM, Ffynnon Newydd, Tan Lan, Llanrwst)
2. £60 (Catherine a Dafydd Lloyd Jones, Bae Colwyn er cof am Beryl Jones, Eglwysbach – enillydd Gwobr Goffa David Ellis – Y Rhuban Glas Eisteddfod Bro Dwyfor 1975)
3. £40 (Catherine a Dafydd Lloyd Jones, Bae Colwyn er cof am Beryl Jones, Eglwysbach – enillydd Gwobr Goffa David Ellis – Y Rhuban Glas Eisteddfod Bro Dwyfor 1975)

47. Unawd Lieder / Cân Gelf o dan 25 oed

Mewn unrhyw gyweirnod gan gwmni cyhoeddedig

'Ich liebe dich' ('Tra bo dau'), *WoO 123*, Beethoven
Y geiriau Cymraeg gan Dyfnallt Morgan
'Waldesgesprach' ('Ymddiddan yn y coed'), *Liederkreis, Op. 39, rhif 3*, Schumann
Y geiriau Cymraeg gan Pennar Davies
'Feldeinsamkeit' ('Unigedd y Maes'), *Op. 86 rhif 2*, Brahms
Y geiriau Cymraeg gan T H Parry-Williams
'So willst du des Armen', *Op. 33 rhif. 5*, Brahms
Y geiriau Cymraeg gan T H Parry-Williams
'Wie bist du, meine Königin' ('Fwyned wyt ti, f'anwylyd'), *Op. 32, rhif 9*, Brahms
Y geiriau Cymraeg gan T H Parry-Williams
'Après un rêve', ('Wedi breuddwyd'), *Op. 7, rhif 1*, Fauré
Y geiriau Cymraeg gan Pennar Davies
'Lied der Suleika', ('Cân Suleika'), *Op. 25, rhif 9*, Schumann
Y geiriau Cymraeg gan Angharad Price
'Sei mir gegrüsst!', ('Dy gyrarch wna'), *Op. 20, rhif 1*, Schubert
Y geiriau Cymraeg gan Sian Meinir
'Silent Noon', ('Tawel Nawn'), Vaughan Williams
Y geiriau Cymraeg gan John Stoddart
'Morgenstimmung', ('Gweddi Foreol'), Wolf
Y geiriau Cymraeg gan Sian Meinir

Gwobrau:

1. £75 (Rhodd er cof am Hywel ac Edna Vaughan, Llangernyw gan eu teulu)
2. £50 (Gwynn a Nanlys Roberts, Abergele)
3. £25 (Gwynn a Nanlys Roberts, Abergele)

48. Unawd yr Hen Ganiadau 19 oed a throsodd

Unrhyw unawd o waith cyfansoddwr o Gymro a anwyd cyn 1900 ac eithrio'r dewisiadau yn Rhan B – cystadlaethau 40-43 a 49-52.

Gwobrau:

1. £100 (Ann Jones, Pwllheli)
2. £60 (Gan y teulu er cof am Mathonwy ac Eirlys Jones, Plas Ucha, Ysbyty Ifan)
3. £40 (Nerys Owen, Deganwy)

49. Unawd Soprano 19 ac o dan 25 oed

Dewis un gân o Rhan A ac un o Rhan B

Rhan A:

'Elle a fui, la tourterelle' ('Ffoi a wnaeth, golomen fechan!'), *Les Contes d'Hoffmann*, Offenbach Arias for Soprano [Schirmer GS81097]

Y geiriau Cymraeg gan Sian Meinir

'The Maja and the nightingale' ('Y Maya a'r eos'), *Goyescas*, Granados [Swyddfa'r Eisteddfod (Schirmer)]

Y geiriau Cymraeg gan Mererid Hopwood

Oratorio/Offeren:

'Alleluia', *Exultate Jubilate*, Mozart [Bärenreiter BA4897-90]

'Benedictus' ('Bendigedig'), *Missa brevis Sancti Joannis de Deo*, Haydn [Bärenreiter BA4653-90]

Y geiriau Cymraeg gan Stephen J Williams

Rhan B: Gweler rhestr y caneuon Cymraeg ar ddiwedd categorïau lleisiol 19 ac o dan 25 oed

Gwobrau:

1. £100

2. £60

3. £40

(£200 David a Gillian Davies, Deganwy)

50. Unawd Mezzo-Soprano / Contralto / Gwrth-denor 19 ac o dan 25 oed

Dewis un gân o Rhan A ac un o Rhan B

Rhan A:

Opera:

'Terra adorare de' padre miei' ('Gwêl, wlad fy mynwes, dy blentyn egwan'), *Don Sebastiano*, Donizetti [Swyddfa'r Eisteddfod]

Y geiriau Cymraeg gan Dyfnallt Morgan

'Ah Tanya, Tanya' ('Nid wyf yn hoff o synfyfyrion'), *Yevgeny Onegin*, Tchaikovsky, *Russian operatic arias for Mezzo-soprano* [Edition Peters EP 7581]

Y geiriau Cymraeg gan John Stoddart (Adroddgan) a Bruce Griffiths (Aria)

'When I am laid in earth' ('Pan af i fro y fedd'), *Dido and Aeneas*, Purcell Arias for Mezzo-Soprano [Schirmer GS81098]

Y geiriau Cymraeg gan Dyfnallt Morgan

Oratorio/Offeren:

'Thou shalt bring them in' ('Ti a'i dygi mewn') *Israel in Egypt*, Handel [Novello NOV070126]

Y geiriau Cymraeg gan Sian Meinir

'Qui sedes ad dexteram Patris' ('O'th sedd ar ddeheulaw Duw'), *Gloria*, Vivaldi *Oratorio Anthology Alto/Mezzo-Soprano* [Hal Leonard 00747059]

Y geiriau Cymraeg gan Dyfnallt Morgan

Rhan B: Gweler rhestr y caneuon Cymraeg ar ddiwedd categorïau lleisiol 19 ac o dan 25 oed

Gwobrau:

1. £100

2. £60

3. £40

(£200 Er cof am Trebor Owen, Llanrwst gan Eluned, Aled ac Eleri)

51. Unawd Tenor 19 ac o dan 25 oed

Dewis un gân o Rhan A ac un o Rhan B

Rhan A:

Opera:

'Vainement, ma bien-animée', ('Ofer yw fy ngwangelonni'), *Le Roi d'Ys*, Lalo Arias for Tenor [Schirmer GS810999]

Y geiriau Cymraeg gan Heini Gruffydd

'Je crois entendre encore' ('Mi gredaf imi glywed'), *Les Pêcheurs de perles*, Bizet, Arias for Tenor [Schirmer GS810999]

Y geiriau Cymraeg gan John Stoddart

Oratorio/Offeren:

'Gentle airs, melodious strains' ('Fwyn alawon, seiniau cu'), *Athalia*, Handel, *Oratorio Anthology Tenor* [Hal Leonard 00747060]

Y geiriau Cymraeg gan John Stoddart

'The traveller stands perplexed' ('Yn awr y crwydryn saif'), *The Seasons*, Haydn, *Oratorio Anthology Tenor* [Hal Leonard 00747060]

Y geiriau Cymraeg gan Sian Meinir

Rhan B: Gweler rhestr y caneuon Cymraeg ar ddiwedd categorïau lleisiol 19 ac o dan 25 oed**Gwobrau:**

1. £100 (Teifryn Rees, Llanelli)

2. £60 (John Medwyn Jones, Bae Colwyn Uchaf, er cof am ei rieni, Mr a Mrs Hugh Jones gynt o Eglwys y Drindod, Princess Road, Lerpwl)

3. £40 (John Medwyn Jones, Bae Colwyn Uchaf, er cof am ei rieni, Mr a Mrs Hugh Jones gynt o Eglwys y Drindod, Princess Road, Lerpwl)

52. Unawd Bariton / Bas 19 ac o dan 25 oed**Dewis un gân o Rhan A ac un o Rhan B****Rhan A:****Opera:**

'Bella siccome un angelo' ('Teced ag yw angyles dlos'), *Don Pasquale*, Donizetti, Arias for Baritone [Schirmer GS81100]

Y geiriau Cymraeg gan Bruce Griffiths

'Come Paride vezzosso' ('Fel y bu i Baris landeg'), *L'elisir d'amore*, Donizetti, Arias for Baritone [Schirmer GS81100]

Y geiriau Cymraeg gan John Stoddart

'Vi ravviso' ('Braf eich gweled, ardaloedd mebyd'), *La Sonnambula*, Bellini, Arias for Bass [Schirmer GS81101]

Y geiriau Cymraeg gan Dyfnallt Morgan a John Stoddart

Oratorio/Offeren:

'At last the bounteous sun' / 'With joy th' impatient husbandman' ('O'r diwedd daeth yr haul' / 'Yn eiddgar dacw'r arddwr llon'), *The Seasons*, Haydn, *Oratorio Anthology Baritone/Bass* [Hal Leonard 00747061]

Y geiriau Cymraeg gan John Stoddart (Adroddgan) a Cynan (Aria)

'And God said, Let the waters' / 'Rolling in foaming billows' ('A meddai Duw, Doed y dyfroedd' / 'Corddi mewn tonnau ewynnog'), *The Creation*, Haydn, *Oratorio Anthology Baritone/Bass* [Hal Leonard 00747061]

Y geiriau Cymraeg gan Gerallt Jones

Rhan B: Gweler rhestr y caneuon Cymraeg ar ddiwedd categorïau lleisiol 19 ac o dan 25 oed**Gwobrau:**

1. £100 (Tom Evans a theulu Hafod Dinbych)

2. £60 (Er cof am Dafydd a Nesta Roberts, Pennant, Ysbyty Ifan)

3. £40 (Er cof am Dafydd a Nesta Roberts, Pennant, Ysbyty Ifan)

**Rhan B: Rhestr y caneuon Cymraeg ar gyfer categorïau lleisiol 19 ac o dan 25 oed
I'w canu yn y cyweirnod gwreiddiol yn unig**

'Aderyn Crist', Dilys Elwyn Edwards [*Tŷ Cerdd (Hughes a'i Fab)*]
'Nos o Haf', Dilys Elwyn Edwards, *Caneuon Natur [Gwasg Prifysgol Cymru 80036]*
'Araf y Tipia'r Cloc', Gareth Glyn, *Llanrwst a chaneuon eraill [Curiad 9019]*
'Llanrwst', Gareth Glyn, *Llanrwst a chaneuon eraill [Curiad 9019]*
'Ceisiaid', Leigh Henry [*Gwynn 5020*]
'Y Bardd', Mansel Thomas [*Gwynn 5038*]
'Llanfihangel Bachellaeth', W Matthews Williams [*Gwynn 5022*]

53. Gwobr Goffa Osborne Roberts – Y Rhuban Glas

Bydd y panel beirniaid yn dewis pedwar cystadleuydd ar draws y categorïau yng nghystadlaethau 49-52 i gystadlu ar lwyfan y pafiliwn.

(a) Yr unawd (Rhan A) yn y dosbarth

(b) Hunanddewisiad o unawd gan gyfansoddwr o Gymro ac eithrio dewisiadau Rhan B unawdau 19 ac o dan 25 oed yn y *Rhestr Testunau*

Gwobr:

Medal Goffa Osborne Roberts a £150 (Roger Roberts, Llandudno er cof am ei briod Eirlys Roberts)

Gwobr Sefydliad Cymru Gogledd America. Bydd yr enillydd yn derbyn gwobr gan Sefydliad Cymru Gogledd America i'w (g)alluogi i berfformio yn yr ŵyl yn Milwaukee, Wisconsin penwythnos ddiwedd Awst/ddechrau Medi 2020.

Gwobr Cronfa Goffa Violet Mary Lewis. Cynigir gwobr Cronfa Goffa Violet Mary Lewis, gwerth £220, rhoddedig gan ei mab, Dr Cyril David Jones, Michigan, U.D.A., a'i merch Phyllis Marie Jones-Gaide, Florida, U.D.A., i'r soprano fwyaf disglair yng nghystadlaethau 49-52 i gael hyfforddiant pellach.

Gwobr Cronfeydd Coffa David Lloyd a Jean Skidmore, Aberdyfi. Cynigir £160 o Gronfa Gwobr Goffa David Lloyd a £60 o Gronfa Goffa Jean Skidmore, Aberdyfi, er cof am David Lloyd, i'r tenor mwyaf disglair yng nghystadlaethau 49-52 i gael hyfforddiant pellach.

Ysgoloriaethau:

Mae'r ysgoloriaethau isod i'w defnyddio i hyrwyddo gyrfa yr enillydd. Ni all neb dderbyn yr un ysgoloriaeth fwy nag unwaith, ond gellir cystadlu fwy nag unwaith i ennill y gwobrau. Gweler Rheolau ac Amodau Cyffredinol, rhif 21.

Ysgoloriaeth William Park-Jones gwerth £2,000 i enillydd Gwobr Goffa Osborne Roberts

Ysgoloriaeth Côr Meibion Cymry Llundain gwerth £500 i enillydd Gwobr Goffa Osborne Roberts

Ysgoloriaeth William Park-Jones gwerth £1,000 i'r unawdydd mwyaf addawol yng nghystadlaethau 49-52 i'w galluogi i dderbyn hyfforddiant pellach mewn ysgol neu goleg cerdd cydnabyddedig neu gan athro llais cydnabyddedig.

54. Unawd o Sioe Gerdd i rai 19 oed a throsodd o gân o Sioe Gerdd yn arddull y genre

Gellir defnyddio piano neu gyfeiliant addas neu drac cefndir ond dylid cofio am anghenion technegol y llwyfan a'r rhagbrawf. Bydd y cystadleuwyr yn gyfrifol am eu cyfeilydd/ion eu hunain. Caniateir canu mewn unrhyw gyweirnod. Amser: heb fod yn hwy na 5 munud

Gwobrau:

1. £100 (Gari Bryn Jones, Pentrefoelas)
2. £60 (Er cof am Meryl Beattie gan Rob a Dafydd, Pentrefoelas)
3. £40 (Er cof am Meryl Beattie gan Rob a Dafydd, Pentrefoelas)

Cynigir Ysgoloriaeth gwerth £1,000 rhoddedig gan Cwmni Anrhydeddus Lifrai Cymru i alluogi'r enillydd i gael hyfforddiant pellach. Ni all neb dderbyn yr un ysgoloriaeth fwy nag unwaith, ond gellir cystadlu fwy nag unwaith i ennill y gwobrau. Gweler Rheolau ac Amodau Cyffredinol, rhif 21.

55. Ysgoloriaeth Goffa Wilbert Lloyd Roberts

Cynigir £600 o Ysgoloriaeth Goffa Wilbert Lloyd Roberts i'r cystadleuydd mwyaf addawol yn y gystadleuaeth perfformiad o Sioe Gerdd i rai 19 oed a throsodd neu Gwobr Richard Burton er mwyn iddo/iddi ddatblygu gyrfa fel perfformiwr theatrig proffesiynol. Ni all neb dderbyn yr un ysgoloriaeth fwy nag unwaith, ond gellir cystadlu fwy nag unwaith i ennill y gwobrau. Gweler Rheolau ac Amodau Cyffredinol, rhif 21.

56. Perfformiad unigol i rai o dan 19 oed o gân o Sioe Gerdd yn arddull y genre

Gellir defnyddio piano neu gyfeiliant addas neu drac cefndir ond dylid cofio am anghenion technegol y llwyfan a'r rhagbrawf. Bydd y cystadleuwyr yn gyfrifol am eu cyfeilydd/ion eu hunain. Caniateir canu mewn unrhyw gyweirnod. Amser: heb fod yn hwy na 5 munud

Gwobrau:

1. Tlws Derek Williams, Cwmni Theatr Maldwyn i'w ddal am flwyddyn a £75
2. £50
3. £25

(£150 Er cof am y diweddar Gwyn Jones, Bae Penrhyn gan ei deulu)

Cynigir Ysgoloriaeth gwerth £1,000 rhoddedig gan Ymddiriedolaeth Elusenol Simon Gibson i alluogi'r enillydd i gael hyfforddiant pellach. Ni all neb dderbyn yr un ysgoloriaeth fwy nag unwaith, ond gellir cystadlu fwy nag unwaith i ennill y gwobrau. Gweler Rheolau ac Amodau Cyffredinol, rhif 21.

57. Unawd i Ferched 16 ac o dan 19 oed

'Spring' ('Y Gwanwyn'), *Otho*, Handel [*Curwen Archive JC02480*]

Y geiriau Cymraeg gan Nan Elis

Cyweirnodau: D neu E

Gwobrau:

1. £75 (Cymdeithas Gymraeg Chelmsford a'r Cylch)
2. £50 (Bleddyn a Maureen Hughes, Llanrwst)
3. £25 (Ysgol Sul Mynydd Seion, Abergele)

58. Unawd i Fechgyn 16 ac o dan 19 oed

'Mab y mynydd', Idris Lewis

Cyweirnodau: C# [*Snell*] neu B leiaf [*Swyddfa'r Eisteddfod*]

Gwobrau:

1. £75 (Cymdeithas Gymraeg Chelmsford a'r Cylch)
2. £50 (Arthur a Brenda Davies, Llanrwst)
3. £25 (Arthur a Brenda Davies, Llanrwst)

59. Unawd i Ferched 12 ac o dan 16 oed

'The Little Road to Bethlehem' ('Y ffordd fach gul i Fethlehem'), Michael Head [*Boosey & Hawkes*]

Y geiriau Cymraeg gan Maurice Loader

Cyweirnodau Ab neu F

Gwobrau:

1. £60
2. £30
3. £20

(£110 Wil Roberts, Deganwy)

60. Unawd i Fechgyn 12 ac o dan 16 oed

'Foxgloves' ('Ffion y Ffridd'), Michael Head [*Boosey & Hawkes*]

Y geiriau Cymraeg gan Sian Meinir
Cyweirnodau C neu Ab

Gwobrau:

1. £60
2. £30
3. £20

(£110 Wil Roberts, Deganwy)

61. Unawd o dan 12 oed

'Dy enw di', Ruth Lloyd Owen, *Byddwch Lawen [Cyhoeddiadau Sain]*

Gwobrau:

1. £50
2. £25
3. £15

(£90 Gan y teulu er cof am Nanlys Edwards, Bryngwran, - Padog gynt)

Offerynnol

62. Gwobr Goffa Eleri Evans

Cystadleuaeth Cyfeilio ar y Piano (Cynhelir yn y Pagoda)

Disgwylir i'r cystadleuwyr gyfeilio i ddarn ar gyfer offeryn a bod yn barod i gyfeilio i ddarn arall a osodir ar y dydd. Bydd yr ail ddarn yn gân osodedig. Ni chynhelir y gystadleuaeth ar lwyfan y pafiliwn.

(a) Darn ar gyfer offeryn oddeutu 5 munud o hyd

Ymholer â Swyddfa'r Eisteddfod ar ôl 1 Mehefin 2019 am ragor o wybodaeth

(b) Cân osodedig

Rhoddir 20 munud i'r cystadleuwyr ymgyswddo â'r darnau ynghyd â'r ddau ddatgeinydd.

Gwobr:

£300 (£200 o Gronfa Eleri a £100 gan Gwilym a Glenys Evans, Llandyrnog, Dinbych er cof am eu merch, Eleri i ariannu astudiaeth bellach mewn cyfeilio)

63. Grŵp Offerynnol Agored

Tri aelod neu fwy. Rhaglen hunanddewisiad hyd at 10 munud

Gwobr:

£600 (Ymddiriedolaeth James Pantyfedwen) i'w rannu yn ôl dymuniad y beirniaid

64. Deuawd Offerynnol Agored

Rhaglen hunanddewisiad hyd at 5 munud

Gwobrau:

1. £100
2. £60
3. £40

(£200 Cangen Merched y Wawr Cyffordd Llandudno)

65. Rhuban Glas Offerynnol 19 oed a throsodd

Ysgoloriaeth Cronfa Peggy a Maldwyn Hughes

Mae cystadlaethau 66-71 yn arwain at y Rhuban Glas ac Ysgoloriaeth gwerth £3,000 o Gronfa Peggy a Maldwyn Hughes. Bydd yr Ysgoloriaeth yn agored i unrhyw berson a anwyd yng Nghymru neu y ganwyd un o'i rhieni yng Nghymru, neu unrhyw berson sy'n byw neu'n gweithio yng Nghymru am y 3 blynedd cyn 31 Awst 2019, neu unrhyw berson sy'n siarad neu'n ysgrifennu Cymraeg. Sefydlwyd yr ysgoloriaeth hon i hyrwyddo cerddoriaeth offerynnol yng Nghymru. Mae'r ysgoloriaeth i'w defnyddio i hyrwyddo gyrfa'r enillydd fel offerynnwr. Ni all neb dderbyn yr un ysgoloriaeth fwy nag unwaith, ond gellir cystadlu fwy nag unwaith i ennill y gwobrau.

Bydd y panel beirniaid yn dewis pedwar cystadluydd yng nghystadlaethau 66-71 i gystadlu ar lwyfan y pafiliwn a dylid cyflwyno'r un rhaglen.

Unigolion 19 oed a throsodd

Gofynnir i'r cystadleuwyr yn y cystadlaethau a ganlyn ddewis rhaglen o un darn neu ragor. Ni ddylai'r rhaglen gyflawn fod yn hwy na 15 munud. Mae pob cystadleuydd yn gyfrifol am ei gyfeilydd ei hun. Ni ddarperir cyfeilydd swyddogol. Bydd pedwar cystadleuydd o blith cystadlaethau 66-71 yn cystadlu am y Rhuban Glas. Cynhelir y cystadlaethau hyn yn yr un ganolfan, y naill ar ôl y llall, o flaen panel o feirniaid.

Gwobr:

Y Rhuban Glas a £150 (Er cof am Lawrence Granville Davies, Mary Nancy Margaret Pike a Clifford Raymond Pike) ac ysgoloriaeth gwerth £3,000 (Ysgoloriaeth Cronfa Peggy a Maldwyn Hughes, i'w defnyddio i hyrwyddo gyrfa'r enillydd fel offerynnwr)

Cynhelir yn y Pagoda:

66. Unawd Chwythbrennau 19 oed a throsodd

Gwobrau:

1. £100 (Catherine a Dafydd Lloyd Jones, Bae Colwyn)
2. £60
3. £40

67. Unawd Llinynnau 19 oed a throsodd

Gwobrau:

1. £100 (Cymdeithas yr Hafan Deg, Rhuddlan)
2. £60
3. £40

68. Unawd Piano 19 oed a throsodd

Gwobrau:

1. £100
2. £60
3. £40

(£200 Er cof am Alwena Jones, Y Glyn, Trefriw [Organyddes Gymanfa Ganu Eisteddfod Genedlaethol Llanrwst 1989])

Ysgoloriaeth Goffa R Davy Jones gwerth £1,000 i enillydd y gystadlaethau i'w galluogi i dderbyn hyfforddiant pellach, er cof am R Davy Jones, Llanfairfechan – cyfeilydd nodedig eisteddfodau lleol a'r Genedlaethol, yn rhoddedig gan ei briod, Mrs Eirlys Jones a'i fab Gareth Jones

69. Unawd Offerynnau Pres 19 oed a throsodd

Gwobrau:

1. £100
2. £60
3. £40

(£200 Er cof annwyl am Elwyn a Glenys Jones, Rhuthun)

70. Unawd Telyn 19 oed a throsodd

Gwobrau:

1. £100 (Elin Angharad Davies, Ysbyty Ifan)
2. £60 (Cymdeithas Bro ac Eglwysi Colwyn)
3. £40 (Cymdeithas Bro ac Eglwysi Colwyn)

71. Unawd Offerynnau Taro 19 oed a throsodd

Gwobrau:

1. £100
2. £60
3. £40

Cynhelir yn y Pafiliwn

72. Rhuban Glas Offerynnol 16 ac o dan 19 oed

Ysgoloriaeth Leslie Wynne-Evans – £1,500

Ysgoloriaeth Rachael Ann Thomas – £500

Mae cystadlaethau 73-77 yn arwain at y Rhuban Glas ac Ysgoloriaeth gwerth £2,000 gan Ysgoloriaeth Leslie Wynne-Evans (£1,500) ac Ysgoloriaeth Rachael Ann Thomas (£500). Bydd yr ysgoloriaeth yn agored i unrhyw berson a anwyd yng Nghymru neu y ganwyd un o'i r/rhieni yng Nghymru, neu unrhyw berson sy'n byw neu'n gweithio yng Nghymru am y 3 blynedd cyn 31 Awst 2019, neu unrhyw berson sy'n siarad neu'n ysgrifennu Cymraeg.

Mae'r ysgoloriaeth i'w defnyddio i hyrwyddo gyrfa'r enillydd fel offerynnwr.

Ni all neb dderbyn yr un ysgoloriaeth fwy nag unwaith, ond gellir cystadlu fwy nag unwaith i ennill y gwobrau.

Bydd y panel beirniaid yn dewis pedwar cystadleuydd yng nghystadlaethau 73-77 i gystadlu ar lwyfan y pafiliwn a dylid cyflwyno'r un rhaglen.

Unigolion 16 ac o dan 19 oed

Gofynnir i'r cystadleuwyr yn y cystadlaethau a ganlyn ddewis rhaglen o un darn neu ragor. Ni ddylai'r rhaglen gyflawn fod yn hwy na 12 munud. Mae pob cystadleuydd yn gyfrifol am ei gyfeilydd ei hun. Ni ddarperir cyfeilydd swyddogol. Bydd pedwar cystadleuydd o blith cystadlaethau 73-77 yn cystadlu am y Rhuban Glas. Cynhelir y cystadlaethau hyn yn yr un ganolfan, y naill ar ôl y llall, o flaen panel o feirniaid.

Gwobr:

Y Rhuban Glas a £150 (Er cof am Lawrence Granville Davies, Mary Nancy Margaret Pike a Clifford Raymond Pike) ac ysgoloriaeth gwerth £2,000 (£1,500 Ysgoloriaeth Leslie Wynne-Evans; £500 Ysgoloriaeth Rachael Ann Thomas, i'w defnyddio i hyrwyddo gyrfa'r enillydd fel offerynnwr)

Cynhelir yn y Pagoda:

73. Unawd Chwythbrennau 16 ac o dan 19 oed

Gwobrau:

1. £75 (Catherine a Dafydd Lloyd Jones, Bae Colwyn)
2. £50 (Catherine a Dafydd Lloyd Jones, Bae Colwyn)
3. £25

74. Unawd Llinynnau 16 ac o dan 19 oed

Gwobrau:

1. £75
2. £50
3. £25

(£150 Gwyndaf, Deio, Gruffudd a Rhys, Hafod Dinbych, er cof am Meinir)

75. Unawd Piano 16 ac o dan 19 oed

Gwobrau:

1. £75
2. £50
3. £25

(£150 Côr Meibion Maelgwn er cof am R Davy Jones, Llanfairfechan)

Ysgoloriaeth Goffa R Davy Jones gwerth £600 i enillydd y gystadleuaeth i'w galluogi i dderbyn hyfforddiant pellach, er cof am R Davy Jones, Llanfairfechan – cyfeilydd nodedig eisteddfodau lleol a'r Genedlaethol, yn rhoddedig gan ei briod, Mrs Eirlys Jones a'i fab Gareth Jones

76. Unawd Offerynnau Pres 16 ac o dan 19 oed

Gwobrau:

1. £75 (Er cof am Gwilym ac Eirlys Evans, Cwm Penmachno gan Deulu Blaencwm, Yr Wyddgrug)
2. £50 (Cytûn Abergele a'r Cylch)
3. £25 (Er cof am Gwilym ac Eirlys Evans, Cwm Penmachno gan Deulu Blaencwm, Yr Wyddgrug)

77. Unawd Telyn 16 ac o dan 19 oed

Gwobrau:

1. £75
2. £50
3. £25

(£150 Ysgol Eirias, Bae Colwyn)

78. Unawd Offeryn/nau Taro 16 ac o dan 19 oed

Gwobrau:

1. £75 (Sylvia McCabe, Pentrefoelas)
2. £50 (Edna Ogden, Pentrefoelas)
3. £25 (Sylvia McCabe, Pentrefoelas)

Cynhelir yn y Pafiliwn

79. Rhuban Glas Offerynnol o dan 16 oed

Ysgoloriaeth Ymddiriedolaeth Ivor ac Aeres Evans

Mae cystadlaethau 80-84 yn arwain at y Rhuban Glas ac Ysgoloriaeth Ymddiriedolaeth Ivor ac Aeres Evans gwerth £1,000. Bydd yr ysgoloriaeth yn agored i unrhyw berson a anwyd yng Nghymru neu y ganwyd un o'i r/rhieni yng Nghymru, neu unrhyw berson sy'n byw neu'n gweithio yng Nghymru am y 3 blynedd cyn 31 Awst 2019 neu unrhyw berson sy'n siarad neu'n ysgrifennu Cymraeg.

Mae'r ysgoloriaeth i'w defnyddio i hyrwyddo gyrfa'r enillydd fel offerynnwr.

Ni all neb dderbyn yr un ysgoloriaeth fwy nag unwaith, ond gellir cystadlu fwy nag unwaith i ennill y gwobrau.

Bydd y panel beirniaid yn dewis pedwar cystadleuydd yng nghystadlaethau 80-84 i gystadlu ar lwyfan y pafiliwn a dylid cyflwyno'r un rhaglen.

Unigolion o dan 16 oed

Gofynnir i'r cystadleuwyr yn y cystadlaethau a ganlyn ddewis rhaglen o un darn neu fwy. Ni ddylai'r rhaglen gyflawn fod yn hwy na 10 munud. Mae pob cystadleuydd yn gyfrifol am ei gyfeilydd ei hun. Ni ddarperir cyfeilydd swyddogol. Bydd pedwar cystadleuydd o blith cystadlaethau 80-84 yn cystadlu am y Rhuban Glas. Cynhelir y cystadlaethau hyn yn yr un ganolfan, y naill ar ôl y llall, o flaen panel o feirniaid.

Gwobr: Y Rhuban Glas a £100 (Er cof am Lawrence Granville Davies, Mary Nancy Margaret Pike a Clifford Raymond Pike) ac ysgoloriaeth gwerth £1,000 (Ysgoloriaeth Ymddiriedolaeth Ivor ac Aeres Evans), i'w defnyddio i hyrwyddo gyrfa'r enillydd fel offerynnwr

Cynhelir yn y Pagoda:

80. Unawd Chwythbrennau o dan 16 oed

Gwobrau:

1. £60 (Catherine a Dafydd Lloyd Jones, Bae Colwyn)
2. £30 (Ysgol Eirias, Bae Colwyn)
3. £20

81. Unawd Llinynnau o dan 16 oed

Gwobrau:

1. £60
2. £30
3. £20

(£110 Teulu Hafod Dinbych er cof am Hilda, Priod a Mam)

82. Unawd Piano o dan 16 oed

Gwobrau:

1. £60
2. £30

3. £20

(£110 Er cof am y diweddar Mrs Joan Hooper [Williams gynt], gynt o Arosfa, Llanwrtyd ac yna o Gaerdydd)

Ysgoloriaeth Goffa R Davy Jones gwerth £400 i enillydd y gystadleuaeth i'w galluogi i dderbyn hyfforddiant pellach, er cof am R Davy Jones, Llanfairfechan – cyfeilydd nodedig eisteddfodau lleol a'r Genedlaethol, yn rhoddedig gan ei briod, Mrs Eirlys Jones a'i fab Gareth Jones

83. Unawd Offerynnau Pres o dan 16 oed

Gwobrau:

1. £60 (Gan y teulu er cof am Mathonwy ac Eirlys Jones, Plas Ucha, Ysbyty Ifan)
2. £30 (Cytûn Abergele a'r Cylch)
3. £20 (Cytûn Abergele a'r Cylch)

84. Unawd Telyn o dan 16 oed

Gwobrau:

1. £60 (Cwt Tatws)
2. £30 (Howell Jones Cyfreithwyr, Llanrwst ac Abergele)
3. £20 (Ysgol Sul Mynydd Seion, Abergele)

85. Unawd Offeryn/nau Taro o dan 16 oed

Gwobrau:

1. £60
2. £30
3. £20

Cystadleuaeth yn y Tŷ Gwerin

(9). Grŵp Offerynnol neu offerynnol a lleisiol

Trefniant heb fod yn hwy na 7 munud o ganeuon gwerin neu geinciau traddodiadol Cymreig ar gyfer cyfuniad o offerynnau gwerin neu offerynnau gwerin a lleisiau.

Gwobr:

£300 (Roger Morgan, Ysbyty Ifan a Lichfield) i'w rannu yn ôl dymuniad y beirniaid

(10). Unawd ar unrhyw offeryn gwerin

Rhaglen o ganeuon gwerin neu geinciau traddodiadol Cymreig heb fod yn hwy na 5 munud.

Gwobrau:

1. Tlws Coffa John Weston Thomas i'w ddal am flwyddyn a £75
2. £50 (Merched y Wawr Cangen Bae Colwyn)
3. £25

Beirniaid a Chyfeilyddion:

Beirniaid Lleisiol

Panel o 3 ar gyfer Corawl: Robat Arwyn, Jean Stanley Jones, Eleri Roberts

Towyn Roberts: Fflur Wyn, Philip Lloyd Evans, Doreen O'Neill

Unawdau 25 oed a throsodd: Iona Jones, Gareth Rhys-Davies, Huw Rhys-Evans

Unawdau 19 ac o dan 25 oed: Sion Goronwy, Rhian Davies, Sioned Gwen

Cystadlaethau lleisiol eraill: Eleri Owen Edwards, Odette Jones, Ann Atkinson, Eric Jones

Sioe Gerdd: Daniel Lloyd, Craig Ryder

Offerynnol:

Chwythbrennau: Ildid Llwyd Jones

Llinynnau: Elin Edwards

Piano: Gareth Wyn Thomas

Pres: Gavin Saynor

Telyn: Ieuan Jones

Offerynnau taro: Geraint Daniel

Cyfeilyddion: Conal Bembridge-Sayers, Jeffrey Howard, Kim Lloyd Jones, Glian Llwyd, Rhiannon Pritchard

Cyfansoddi

Amod Arbennig

Rhaid i bob ymgeisydd anfon copi caled o'i waith ynghyd â chryno ddisg, MP3 neu gof bach o'r gwaith cyflwynedig

86. Tlws y Cerddor

Cyfanwaith i Gôr SATB 6-8 munud o hyd, gyda chyfeiliant neu yn ddi-gyfeiliant, gan ddefnyddio unrhyw ddetholiad o'r gerdd isod gan Grahame Davies.

Y gwaith i gynnwys dau neu dri darn. Gellir defnyddio unawdydd/unawdwyr os dymunir.

Llwch y Sêr

Mae'r sêr uwchben y mynydd
yn gwyllo dros y byd:
y gair na chaiff ei gadw,
y ffydd sy'n fyw o hyd,
y serch na chaiff ei siglo,
y gwir a aiff dros go',
yn gwyllo'r holl brydferthwch
ddiflanna yn ei dro.

Yr heuliau pell yw'n hendre
a'r bydysawd du yw'n bro...

Disgleirio ar y dathlu;
a'r truan sy'n tristau;
goleuni i'r galarus
a'r un sy'n llawenhau.

Ein daear megis llwchyn
a'i llwythau hi yn llai.
Pa ystyr sydd mewn perthyn,
pan mae popeth yn pellhau?

Ond mae cariad yn gynhesach
yn nyfnder oer y nos,
a phella'i gyd fo'r bore,
po fwya'r cydio'n glos.

Yr un a wêl drysorau mewn tywyllwch
yw'r un na chwilia'i ffortiwn yn y ffair,
a'r un a glyw ddoethineb mewn tawelwch
yw'r un all herio gormes gyda gair.

A gwir mor glir â Llathen Fair ...

Mae dyfnder yn y duwch
na ddysgi yn y dydd;
a deall nad oes terfyn

yw'r ffordd i fod yn rhydd,
a derbyn nad oes ystyr
ac fe fydd.

Cadernid Caer Arianrhod,
a llewyrch Lleuad lawn:
fe wn o ble y deawn
ni waeth i ble yr awn.

Ac fe awn ...

Tanbeidrwydd Telyn Arthur,
goleuni Bwa'r Gwynt,
cwmniaeth y cytserau
i'n cynnal ar ein hynt.

Ar ein hynt.

Y grym sy'n gyrru'r galaeth
sy'n mudlosgi yn ein mêr
ac os mai llwch yr ydym,
yna, ni yw llwch y sêr.

Dylid anfon 3 chopi o'r gwaith at y Trefnydd

Gwobr:

Tlws y Cerddor (Urdd Cerddoriaeth Cymru) a £750 (Prosiect Y Gymdeithas Seryddiaeth Frenhinol) ac Ysgoloriaeth gwerth £2,000 (Cymdeithas Seryddiaeth Frenhinol) i hyrwyddo gyrfa'r cyfansoddwr buddugol.

***Gweler Rheolau ac Amodau Cyffredinol rhif 21 – Ysgoloriaethau.

Efallai y bydd cyfle i ddatblygu'r gwaith buddugol ymhellach.

Beirniaid: Richard Elfyn Jones, Gareth Glyn, Eilir Owen Griffiths

87. Emyn-dôn i eiriau Tecwyn Ifan

'Y Duw ddaw atom mewn dieithrwch'

Mi welaf wraig a'i gwedd yn llwm a llwyd
Yn dod yn llwfr drwy ddrysau y banc bwyd,
Ei phartner gyda'i phlentyn ar y stryd,
Mae'n ysu am gael ffoi rhag barn y byd.
A hon yw'r Duw ddaw atom mewn dieithrwch,
Y Duw na welsom ni mohoni 'rioed,
Y Duw a ddaw i darfu ar ein heddwch
Wrth ddeisyf am ein cariad yn ddi-oed.

Ac mewn sach gysgu laith yng nghyntedd drws
Y gorwedd merch - mor ysgafn yw ei chwsg,
Mae'n deffro o glywed sgrech a rheg gerllaw,
Ond gyda'i llygaid oer mae'n cuddio'i braw.

A hon yw'r Duw ddaw atom mewn dieithrwch,

Y Duw na welsom ni mohoni 'rioed,
Y Duw a ddaw i darfu ar ein heddwch
Wrth ddeisyf am ein cariad yn ddi-oed.

Rhoed inni'r ddawn i 'nabod yn ein hoes
Y rhai sy'n cario pwysau trwm eu croes,
Gan estyn iddynt gariad rhad mewn ffydd
Y profant obaith byw eu 'trydydd dydd'.
A dyma'r Duw ddaw atom mewn dieithrwch,
Y Duw na welsom ni mohoni 'rioed,
Y Duw a ddaw i darfu ar ein heddwch
Wrth ddeisyf am ein cariad yn ddi-oed.

Cenir yr emyn ar y dôn fuddugol yng Nghymanfa Ganu'r Eisteddfod

Gwobr: £200 (Iwan Llewelyn, Elen a Mari [Borth-y-Gest, Porthmadog] er cof am y Parchg. a Mrs Sian Jones, ac er cof am aelodau Ebeneser Trefriw)

Beirniad: Enid Griffiths

88. Trefniant o gân Gymraeg gyfoes a fyddai'n addas ar gyfer y gystadleuaeth gorawl Cyflwyno Rhaglen Adloniant

Gwobr: £200

Beirniad: Geraint Cyran

89. Trefniant digyfeiliant o alaw ar gyfer ensemble lleisiol heb fod yn hwy na 4 munud

Gwobr: £200 (Er cof am Mrs H G Metcalfe-Jones, Maenan)

Beirniad: Delyth Rees

90. Cyfansoddiad ar gyfer un offeryn yn unig, heb fod yn hwy na 6 munud

Gwobr: £200 (Er cof annwyl am John Roberts, Rhosynfa, Talybont gan ei ddwy ferch Eunice ac Eileen)

Beirniad: Iwan Llewelyn-Jones

91. Cystadleuaeth i ddisgyblion 16 ac o dan 19 oed

Dau gyfansoddiad gwrthgyferbyniol mewn unrhyw gyfrwng

Gwobr: £200 (Chris Roberts, Conwy, er cof am ei rieni, Hugh George ac Olwen Roberts)

Beirniad: Gwennant Pyrs

92. Cystadleuaeth Tlws Sbardun

Cân werinol ac acwstig ei naws. Rhaid i'r gerddoriaeth a'r geiriau fod yn wreiddiol, a dylid cyflwyno'r gân ar gryno-ddisg neu MP3. Caniateir cywaith.

Ystyrir perfformio'r gân fuddugol yn yr Eisteddfod y flwyddyn ganlynol.

Gwobr: Tlws Alun Sbardun Huws i'w ddal am flwyddyn a £500 (Rhoddedig gan Gwenno Huws)

Beirniad: Geraint Davies, Emyr Wyn

Dawns

Amodau Arbennig

1. Llwyfan

(i) Ni chaniateir i neb ddawnsio mewn mwy nag un parti yn yr un gystadleuaeth.

(ii) Mae'r cystadlaethau'n agored i unrhyw un a anwyd yng Nghymru, y ganwyd un o'i rieni yng Nghymru, neu unrhyw un sydd wedi byw yng Nghymru neu unrhyw berson sydd yn gallu siarad neu sgrifennu Cymraeg am o leiaf flwyddyn yn union cyn yr ŵyl.

(iii) Disgwylir i'r cystadleuwyr ddod â'u cyfeilydd/cyfeiliant eu hunain.

(iv) Gofynnir i bob parti anfon cynllun llwyfan gyda lleoliad ac unrhyw anghenion sain eu cerddorion i Swyddfa'r Eisteddfod erbyn 1 Gorffennaf 2019.

2. Maint y llwyfan

Pafiliwn - 7 metr o ddyfnder x 15 metr o led; Dawns - 7 metr o ddyfnder x 10 metr o led

3. Hawlfraint

Cyfrifoldeb partïon, grwpiau neu unigolion yw sicrhau hawlfraint unrhyw ddarnau hunanddewisiad. Rhaid nodi hyn ar y ffurflen gystadlu. Ceir canllawiau a chyfarwyddiadau pellach yn adran 'Cystadlu' ar wefan yr Eisteddfod. Dylid anfon copi o unrhyw ddarnau at y Trefnydd erbyn 1 Mehefin 2019.

4. Cerddoriaeth

Dylai unrhyw gerddoriaeth a ddefnyddir fod â geiriau Cymraeg neu heb eiriau o gwbl.

5. Dawnsio Cyfoes/Disgo

(i) Beirnedir y perfformiadau ar sail natur greadigol, elfennau cyfansoddi a choreograffeg a chelfyddyd dawnsio'r rhai sy'n cystadlu.

(ii) Gofynnir i gystadleuwyr anfon crynodeb o'r gwaith, teitl a chyfansoddwr y gerddoriaeth i Swyddfa'r Eisteddfod erbyn 1 Mehefin 2019. Ni chaniateir goleuadau arbennig, setiau nac unrhyw offer cynhyrchu arall ar gyfer y cystadlaethau. Caniateir defnyddio mân gelfi, sy'n gludadwy gan yr unigolion fydd yn eu defnyddio.

(iii) Disgwylir i'r cystadleuwyr ddewis gwisg/gwisgoedd syml na fydd yn amharu ar eu symudiadau ar y llwyfan. Dylai'r wisg orchuddio'r torso.

(iv) Darperir gofod i'r cystadleuwyr baratoi a gofynnir iddynt fod yn barod o leiaf hanner awr cyn y gystadleuaeth.

6. Oedran

Rhaid i'r cystadluwydd fod o fewn cwmpas oedran y gystadleuaeth ar 31 Awst 2019.

7. Copïau

Mae hi'n anghyfreithlon gwneud copïau ychwanegol eich hun o gerddoriaeth, barddoniaeth neu unrhyw waith sydd wedi'i gyhoeddi.

8. Rhagwrandawiaid

Ni fydd rhagwrandawriad yn cael ei drefnu fel arfer os na fydd mwy na 6 grŵp yn cystadlu. Er hyn, bydd gan y Trefnydd yr hawl i alw rhagwrandawriad cyn y prawf terfynol yn ôl yr angen mewn eithriadau. Bydd gan y beirniaid yr hawl i atal grŵp/grwpiau rhag mynd i'r llwyfan.

DS Dylech sicrhau eich bod wedi darllen y rheolau ac amodau cyffredinol yng nghefn y Rhestr Testunau cyn cystadlu.

Dawns

Dawnsio Gwerin

Gall partion gystadlu ym mhob cystadleuaeth i bartion/grwpiau

93. Cystadleuaeth Tlws Coffa Lois Blake

Dilynant di-dor heb fod yn hwy na 12 munud i gynnwys:

'Dawns Gŵyl Ifan', *Dawnsiau Ffair Nantgarw [CGDWC]* (dehongliad tudalen 80 gan gymryd i ystyriaeth ddisgrifiad Margareta Thomas, tudalen 46)

neu

'Pont Cleddau', *Dawnsiau yr Ugeinfed Ganrif [CGDWC]*

Cynhelir y gystadleuaeth ddydd/nos Wener 10 Awst neu Sadwrn 10 Awst 2019

Gwobrau:

1. Tlws Coffa Lois Blake i'w ddal am flwyddyn a £500 (Tegni Cymru Cyf)
2. £300 (Lona Jones, Waunfawr, Aberystwyth er cof am ei phriod, Glyn T Jones)
3. £200 (Cyngor Cymuned Betws yn Rhos a Llanelian)

94. Cystadleuaeth Tlws Cymdeithas Genedlaethol Dawns Werin Cymru

Un uned a ganiateir:

'Rhiwfelen', Betty Davies [CGDWC]

neu

'Jig Arglwydd Caernarfon', *Dawnsiau Traddodiadol – Casgliad o ddawnsfeydd o'r 17eg a'r 18fed ganrif [CGDWC]*

Cynhelir y gystadleuaeth ddydd/nos Wener 9 Awst neu Sadwrn 10 Awst 2019

Gwobrau:

1. Tlws Cymdeithas Genedlaethol Dawns Werin Cymru i'w ddal am flwyddyn a £300 (Er cof am Huw a Mair Wynne Griffith gan Nia, Ann a Gwawr)
2. £200
3. £100

95. Parti Dawnsio Gwerin o dan 25 oed

'Dawns Flodau Nantgarw', *Dawnsiau Ffair Nantgarw [CGDWC]* (dehongliad tudalen 76 gan gymryd i ystyriaeth disgrifiad Margareta Thomas, tudalen 40)

neu

Unrhyw ddawns a osodwyd i oedrannau blwyddyn 7 i fyny yn Eisteddfod Genedlaethol Urdd Gobaith Cymru Bae Caerdydd 2019. Dylid anfon copi o'r ddawns erbyn 1 Mehefin 2019

Caniateir i hyd at 25% o'r aelodau fod dros yr oedran

Cynhelir y gystadleuaeth ddydd/nos Fercher 7 Awst 2019

Gwobrau:

1. Tlws Dawnsiwr Elli i'w ddal am flwyddyn a £150 (Clwb Ffermwyr Ieuaic Uwchaled)
2. £100 (Clwb Ffermwyr Ieuaic Uwchaled)
3. £50 (Ysgol Gynradd Pentrefoelas)

96. Dawns Stepio i Grŵp

Dawns stepio i grŵp o 5 neu fwy gan ddefnyddio camau yn y traddodiad gwerin Gymreig.

Amser: heb fod yn hwy na 5 munud

Cynhelir y gystadleuaeth ddydd/nos Wener 9 Awst neu Sadwrn 10 Awst 2019

Gwobrau:

1. Tlws Coffa Geoff Jenkins a £150
 2. £100
 3. £50
- (£150 J Llywelyn Hughes a'i Gwmni, Cyfrifwyr Siartredig Llanrwst)

97. Deuawd, Triawd neu Bedwarawd Stepio

Gan ddefnyddio camau yn y traddodiad gwerin Cymreig.

Amser: heb fod yn hwy na 4 munud

Gwobrau:

1. Tlws Coffa Graham Worley a £100 (Howell Jones Cyfreithwyr, Llanrwst ac Abergele)
2. £60
3. £40 (Merched y Wawr Cangen Llangernyw)

98. Dawns Stepio Unigol i Fechgyn 18 oed a throsodd

Gan ddefnyddio camau, patrymau, arddull a cherddoriaeth fyw sydd yn y traddodiad gwerin Cymreig.

Amser: heb fod yn hwy na 4 munud

Gwobrau:

1. Tlws Coffa Menna Griffiths i'w ddal am flwyddyn a £75 (Venture Caravans, Pandy Tudur)
2. £50 (Merched y Wawr Uwchaled)
3. £25 (Clwb Ffermwyr Ieuainc Uwchaled)

99. Dawns Stepio Unigol i Ferched 18 oed a throsodd

Gan ddefnyddio camau, patrymau, arddull a cherddoriaeth fyw sydd yn y traddodiad gwerin Cymreig.

Amser: heb fod yn hwy na 4 munud

Gwobrau:

1. Tlws Coffa Myfi a Megan Wynn i'w ddal am flwyddyn a £75 (Dwynwen Berry, Llanrwst)
2. £50 (Merched y Wawr Uwchaled)
3. £25 (Clwb Ffermwyr Ieuainc Uwchaled)

Cystadlaethau yn y Neuadd Ddawns**100. Dawns Stepio Unigol i Fechgyn o dan 18 oed**

Gan ddefnyddio gwisg, camau, patrymau, arddull a cherddoriaeth fyw sydd yn y traddodiad gwerin Gymreig.

Amser: heb fod yn hwy na 3 munud

Gwobrau:

1. Tlws Bro Taf er cof am Lowri Gruffydd i'w ddal am flwyddyn a £60 (Meithrinfa Traed Bach, Llanrwst)
2. £30
3. £20 (Ysgol Sul Mynydd Seion, Abergele)

101. Dawns Stepio Unigol i Ferched o dan 18 oed

Gan ddefnyddio gwisg, camau, patrymau, arddull a cherddoriaeth fyw sydd yn y traddodiad gwerin Gymreig.

Amser: heb fod yn hwy na 3 munud

Gwobrau:

1. £60 (Meithrinfa Traed Bach, Llanrwst)
2. £30 (Ysgol Sul Mynydd Seion, Abergele)
3. £20 (Gemwaith Wyn)

Cystadleuaeth yn y Tŷ Gwerin**102. Props ar y Pryd**

Cystadleuaeth hwyliog i 2 neu fwy o ddawnsywyr. Rhaid cofrestru ar y diwrnod o leiaf awr cyn y gystadleuaeth – a bydd y testun, props a'r gerddoriaeth yn cael eu dewis a'u datgelu yn ystod yr amser cofrestru. Rhaid defnyddio cyfeilydd swyddogol y gystadleuaeth. Y ddawns i bara rhwng 2 a 3 munud. Bydd rhaid cofrestru ar y diwrnod o leiaf awr cyn y gystadleuaeth. Nifer cyfyngedig, felly cynta' i'r felin. (Nid oes angen cofrestru erbyn Mai 1af)

Gwobrau:

£300 i'w rhannu yn ôl dymuniad y beirniad

Cyfansoddi**103. Cyfansoddi dawns****Cyfansoddi set o bedair dawns twmpath hwyliog ac amrywiol**

Anfonir y dawnsiau sy'n cael eu cymeradwyo gan y beirniad at Gymdeithas Genedlaethol Dawns Werin Cymru gyda'r bwriad o'u cyhoeddi

Gwobr: £200

Beirniad: Catrin Lewis Defis

Cystadleuaeth yn y Theatr**(8). Cyflwyniad ar lafar, dawns a chân: Pontydd**

Rhaid cynnwys o leiaf dair elfen o blith y pump a nodir, sef alawon gwerin traddodiadol, cerdd dant, dawns, drama a llefaru i greu perfformiad dychmygus. Ni ddylai'r cyflwyniad fod yn hwy na 10 munud, yn cynnwys paratoi a chlirio'r llwyfan. Caniateir defnyddio symudiadau, gwisgoedd a mân offer llwyfan. Dylid anfon copi llawn o'r sgript erbyn 1 Gorffennaf 2019. **Cynhelir y gystadleuaeth ddydd Sul 4 Awst 2019 yn y Theatr.** (Gwelir y gystadleuaeth hefyd yn adrannau Alawon Gwerin, Cerdd Dant, Drama a Llefaru)

Gwobrau:

1. Tlws Parti'r Ffynnon i'w ddal am flwyddyn a £350
2. £250 (Clwb Ffermwyr Ifanc Llanefydd)
3. £150 (I gofio'r anwylyd Walter Williams gan Ivy, Eleri a'r plant)

Cystadlaethau yn y Tŷ Gwerin**(9). Grŵp Offerynnol neu offerynnol a lleisiol**

Trefniant heb fod yn hwy na 7 munud o ganeuon gwerin neu geinciau traddodiadol Cymreig ar gyfer cyfuniad o offerynnau gwerin neu offerynnau gwerin a lleisiau.

Gwobr:

£300 (Roger Morgan, Ysbyty Ifan a Lichfield) i'w rannu yn ôl dymuniad y beirniaid

(10). Unawd ar unrhyw offeryn gwerin

Rhaglen o ganeuon gwerin neu geinciau traddodiadol Cymreig heb fod yn hwy na 5 munud

Gwobrau:

1. Tlws Coffa John Weston Thomas i'w ddal am flwyddyn a £75
2. £50 (Merched y Wawr Cangen Bae Colwyn)
3. £25

(11). Cyflwyno Cân Werin hunangyfeiliant

Hunanddewisiad. Nodir ei bod hi'n ofynnol i'r cystadleuydd gyflwyno'r darn ar lafar, rhoi ychydig o gefndir - y geiriau, yr alaw, cyn ei chanu. Bydd y cyfan yn cael ei feirniadu.

Bydd rhaid cofrestru ar y diwrnod o leiaf awr cyn y gystadleuaeth. Oherwydd amser cyfyngedig 'cynta' i'r felin'. Cynhelir y gystadleuaeth yn y Tŷ Gwerin. (Nid oes angen cofrestru erbyn Mai 1af)

Gwobrau:

1. £75
2. £50
3. £25

Dawnsio Cyfoes / Disgo

104. Dawns greadigol / gyfoes unigol

i gerddoriaeth gyda geiriau Cymraeg neu heb eiriau o gwbl i gyfleu thema o'ch dewis.

Amser: hyd at 2.5 munud o'r symudiad cyntaf.

Mae angen i bob cystadleuydd baratoi nodiadau i'r beirniaid. Gweler amod 5 (ii)

Gwobrau:

1. £75

2. £50

3. £25

(£150 Bwrdd Crwn, Bae Colwyn)

105. Dawns greadigol / gyfoes i grŵp dros 4 mewn nifer.

i gerddoriaeth gyda geiriau Cymraeg neu heb eiriau o gwbl i gyfleu thema o'ch dewis.

Amser: hyd at 4 munud o'r symudiad cyntaf.

Mae angen i bob grŵp baratoi nodiadau i'r beirniaid. Gweler amod 5 (ii)

Gwobrau:

1. £150

2. £100

3. £50

106. Dawns aml-gyfrwng i bâr neu driawd mewn unrhyw arddull e.e. jazz, tap, bale, sioe gerdd, cyfoes ayb.

(Y gystadleuaeth i'w chynnal yn y Neuadd Ddawns)

i gerddoriaeth gyda geiriau Cymraeg neu heb eiriau o gwbl.

Amser: hyd at 3 munud o'r symudiad cyntaf.

Mae angen i bob grŵp baratoi nodiadau i'r beirniaid. Gweler amod 5 (ii)

Gwobrau:

1. £100

2. £60

3. £40

(£200 Bwrdd Crwn, Bae Colwyn)

107. Dawns Unigol Disgo, Hip Hop neu Stryd 12 oed a throsodd

i gerddoriaeth gyda geiriau Cymraeg neu heb eiriau o gwbl

Amser: hyd at 2 munud o'r symudiad cyntaf

Gwobrau:

1. £75

2. £50

3. £25

(£150 Bwrdd Crwn, Bae Colwyn)

108. Dawns Unigol Disgo, Hip Hop neu Stryd dan 12 oed (efallai y cynhelir yn y Neuadd Ddawns)

i gerddoriaeth gyda geiriau Cymraeg neu heb eiriau o gwbl

Amser: hyd at 2 munud o'r symudiad cyntaf

Gwobrau:

1. £50 (Hywel ac Alwen Roberts, Pentrefoelas)

2. £25 (Meithrinfa Traed Bach, Llanrwst)

3. £15 (Meithrinfa Traed Bach, Llanrwst)

109. Dawns Disgo, Hip Hop neu Stryd i Bâr neu Driawd

i gerddoriaeth gyda geiriau Cymraeg neu heb eiriau o gwbl

Amser: hyd at 3 munud o'r symudiad cyntaf

Gwobrau:

1. £100

2. £60

3. £40

110. Dawns Disgo, Hip Hop neu Stryd i Grŵp dros 4 mewn nifer i gerddoriaeth gyda geiriau Cymraeg neu heb eiriau o gwbl

Amser: hyd at 3 munud o'r symudiad cyntaf

Gwobrau:

1. £150

2. £100

3. £50

Beirniaid

Gwerin: Sarah Hopkin, Meinir Siencyn, Ian Roberts

Stepio: Emyr Jones, Alaw Griffiths

Cyfoes/Disgo: Linzi Grace, Angharad Harrop, Eleri Jones

Drama

Amodau Arbennig

1. Cyfansoddi

Ni ddylid anfon yr un ddrama i fwy nag un gystadleuaeth.

(i) Rhaid i'r cyfansoddiadau a'r cystadlu fod yn Gymraeg ac eithrio lle nodir yn wahanol dan unrhyw gystadleuaeth unigol.

(ii) Dylai unrhyw ddefnydd o iaith ar wahân i'r Gymraeg fod yn brin iawn, boed hynny yn y testun, yn y ddeialog neu mewn unrhyw seiniau neu gerddoriaeth gefndirol wrth lunio gwaith i'w berfformio'n gyhoeddus.

(iii) Ni chaniateir cynnwys unrhyw ddeunydd enllibus nac unrhyw ddefnydd o iaith anweddus a allai beri tramgwydd i eraill.

2. Actio drama

(i) Yn y gystadleuaeth actio drama, bydd y beirniaid yn ystyried y dewis o ddrama yn ogystal â'r perfformiad ohoni.

(ii) Rhaid i bob cwmni sydd am gystadlu anfon y ffurflen briodol at y Trefnydd erbyn 1 Mawrth 2019, oni nodir yn wahanol. Hefyd, rhaid anfon pedwar copi caled o'r ddrama fel y bwriedir ei pherfformio neu fraslun manwl o'r cyflwyniad os yn waith dyfeisiedig, gyda'r cais. Cynhelir rhagbrawf yn yr ardal a ddewisir gan y cwmnïau ar ddyddiad a bennir yn ystod mis Ebrill/Mai 2019.

(iii) Os yn perfformio drama, rhaid i'r ddrama fod naill ai'n ddrama un act gyflawn neu'n detholiad o ddrama hir neu'n waith dyfeisiedig. Mae'n rhaid i'r detholiad fod yn ddealladwy i unrhyw aelod o'r gynulleidfa sy'n anghyfarwydd â'r ddrama wreiddiol a fu'n sail i'r detholiad.

Ni chaniateir unrhyw ragarweiniad i'r detholiad, drwy araith na chrynodeb wedi'i argraffu.

(iv) Ni ddylai'r perfformiad fod yn llai nag 20 munud nac yn hwy na 50 munud. Mae 'amser perfformio' yn cynnwys unrhyw amser sydd ei angen i newid golygfa yn ystod perfformiad.

(v) Rhaid i'r ddrama gynnwys o leiaf ddau gymeriad.

(vi) Rhaid i unrhyw gwmni sydd wedi'i ddewis ar gyfer y prawf terfynol, ond sy'n tynnu'n ôl heb reswm digonol ym marn y Pwyllgor Drama Lleol, hysbysu'r Trefnydd o leiaf fis cyn diwrnod y gystadleuaeth neu dalu'r swm o £100.

(vii) Traddodir beirniadaeth gryno ar ddiwedd pob rhagbrawf ac ar ddiwedd y prawf terfynol.

(viii) Rhaid i'r cwmnïau sicrhau hawl i berfformio, a rhaid anfon copi o'r drwydded gyda'r ffurflen gais.

(ix) Cyfrennir yn ariannol hyd at £250 tuag at gostau cynhyrchu a theithio'r cwmnïau a wahoddir yn ystod wythnos yr Eisteddfod. Bydd angen gwneud cais ysgrifenedig gydag anfoneb o'r costau i Swyddfa'r Eisteddfod erbyn 1 Medi yn dilyn yr Ŵyl.

(x) Caniateir 10 munud i osod y llwyfan a 5 munud i glirio'r llwyfan.

3. Cystadlaethau actio - Richard Burton, Deialog a'r Monologau

(i) Rhaid i gopi caled o'r sgriptiau a ddefnyddir gyrraedd Swyddfa'r Eisteddfod **erbyn 1 Mehefin 2019 fan bellaf**.

(ii) Cyfrifoldeb cystadleuwyr yw sicrhau hawlfraint y darnau. Rhaid nodi hyn ar y ffurflen gystadlu. Ceir canllawiau a chyfarwyddiadau pellach yn adran 'Cystadlu' ar wefan yr Eisteddfod.

(iii) Rhaid dechrau a diwedu'r perfformiad gyda llwyfan gwag. Amserir y perfformiad o'r funud y dechreuir gosod y llwyfan hyd at y llwyfan gwag ar ôl y cyflwyniad.

(iv) Caniateir propiau a dodrefn syml, gwisg a cherddoriaeth. Y cystadleuwyr eu hunain a ddylai osod a chlirio'r llwyfan oni bai am achosion eithriadol a fyddai'n caniatáu i'r rheolwyr llwyfan swyddogol wneud hyn.

(v) Tynnir sylw'r cystadleuwyr at reol iaith yr Eisteddfod. Rhaid bod cyfiawnhad artistig pendant dros ddefnyddio iaith ar wahân i'r Gymraeg mewn detholiadau a chystadlaethau hunanddewisiad ac ni ddylai fod yn ormodol.

(vi) Ni chaniateir cynnwys unrhyw ddeunydd enllibus nac unrhyw ddefnydd o iaith anweddus, a allai beri tramgwydd i eraill, mewn unrhyw ddetholiadau, cystadlaethau hunanddewisiad neu gyflwyniad byrfyfyr.

4. Oedran

Rhaid i'r cystadleuydd fod o fewn cwmpas oedran y gystadleuaeth ar 31 Awst 2019.

5. Copïau

Mae hi'n anghyfreithlon gwneud copïau ychwanegol eich hun o gerddoriaeth, barddoniaeth neu unrhyw waith sydd wedi'i gyhoeddi.

DS Dylech sicrhau eich bod wedi darllen y Rheolau ac Amodau Cyffredinol yng nghefn y Rhestr Testunau cyn cystadlu.

Actio

111. Actio Drama neu waith dyfeisiedig

Bydd y gystadleuaeth derfynol yn cael ei chynnal yn y Theatr ar faes yr Eisteddfod yn ystod y dydd dros nifer o ddyddiau. Rhaid cynnal y rhagbrofion erbyn 18 Mai 2019

Gwobrau:

1. Cwpan Gwynfor i'w ddal am flwyddyn a £500 (Laura, Gwyddfifid ac Alaw Hâf er cof am Robin Jones, Cilan, Conwy)
2. £300 (Cwmni Drama Glan Conwy)
3. £200 (Gan y teulu er cof am Nanlys Edwards, Bryngwran – Padog gynt)

Beirniaid: Paul Griffiths, Gareth Owen

112. Actor gorau cystadleuaeth 111

Gwobr: Cwpan Bro Dinefwr i'w ddal am flwyddyn (Rhoddedig gan Eddie Thomas) a £100 (I gofio am Hefin Owen, Gallt-y-Celyn gan y teulu)

113. Cyfarwyddwr gorau cystadleuaeth 111

Gwobr: £100 (I gofio am Hefin Owen, Gallt-y-Celyn gan y teulu)

114. Gwobr Richard Burton 19 oed a throsodd

Unrhyw ddwy fonolog o ddrama/ddramâu neu ryddiaith addas. Caniateir 8 munud ar gyfer y cyflwyniad cyfan sy'n cynnwys paratoi a chlirio'r llwyfan. Rhaid i un o'r monologau fod allan o ddrama Gymraeg. Caniateir un darn gwreiddiol os dymunir ond **rhaid** i'r ddau ddarn fod yn **wrthgyferbyniol**.

Gweler Amodau Arbennig 3, 4 a 5 yr adran hon

Gwobr: Medal Richard Burton (Diane, Dylan, Ceris Elwen er cof am Glyn Roberts, Tan-y-Gorwel, Llangernyw) a £500 (Ifan Lloyd Williams a Beryl Williams, Hen Golwyn [Ifan Eryri – Pensaer yr Orsedd])

Beirniaid: Gwion Aled Williams, Sharon Morgan

(55). Ysgoloriaeth Goffa Wilbert Lloyd Roberts

Cynigir £600 o Ysgoloriaeth Goffa Wilbert Lloyd Roberts i'r cystadleuydd mwyaf addawol yn y gystadleuaeth perfformiad o Sioe Gerdd i rai 19 oed a throsodd neu Gwobr Richard Burton er mwyn iddo/iddi ddatblygu gyrfa fel perfformiwr theatrig proffesiynol. Ni all neb dderbyn yr un ysgoloriaeth fwy nag unwaith, ond gellir cystadlu fwy nag unwaith i ennill y gwobrau. Gweler Rheolau ac Amodau Cyffredinol, rhif 21.

115. Deialog (rhwng 2-4 mewn nifer)

Detholiad o ddrama heb fod yn hwy na 10 munud gan gynnwys gosod a chlirio'r llwyfan.

Gweler Amodau Arbennig 3, 4 a 5 yr adran hon

Gwobrau:

1. £150 (Cwmni Drama Llanefydd [Pwyllgor y Pantomeim])
2. £100 (Teulu llety gwyliau 'Siabod Huts', Nebo)
3. £50 (Cwmni Drama Glan Conwy)

Beirniaid: Huw Garmon, Lowri Hughes

116. Monolog 16 ac o dan 19 oed

Monolog o ddrama, rhyddiaith neu waith gwreiddiol. Caniateir hyd at 5 munud ar gyfer y cyflwyniad cyfan sy'n cynnwys paratoi a chlirio'r llwyfan

Gweler Amodau Arbennig 3, 4 a 5 yr adran hon

Gwobrau:

1. £75
2. £50
3. £25

(£150 Gwobr Goffa Tom Griffiths Brydan, rhodd ei ddwy ferch, y diweddar Bryneilen Griffiths a'r diweddar Rosentyl Griffiths)

Beirniaid: Huw Garmon, Lowri Hughes

117. Monolog 12 ac o dan 16 oed

Monolog o ddrama, rhyddiaith neu waith gwreiddiol. Caniateir hyd at 5 munud ar gyfer y cyflwyniad cyfan sy'n cynnwys paratoi a chlirio'r llwyfan.

Gweler Amodau Arbennig 3, 4 a 5 yr adran hon

Gwobrau:

1. £60 (Megan, Dylan, Ioan ac Iolo er cof am Bob Owen, Llanddoged)
2. £30 (Eirian Roberts, Ysbyty Ifan)
3. £20 (Cwmni Drama Glan Conwy)

Beirniaid: Huw Garmon, Lowri Hughes

Cystadleuaeth yn y Theatr**(8). Cyflwyniad ar lafar, dawns a chân: Pontydd**

Rhaid cynnwys o leiaf dair elfen o blith y pump a nodir, sef alawon gwerin traddodiadol, cerdd dant, dawns, drama a llefaru i greu perfformiad dychmygus. Ni ddylai'r cyflwyniad fod yn hwy na 10 munud, yn cynnwys paratoi a chlirio'r llwyfan. Caniateir defnyddio symudiadau, gwisgoedd a mân offer llwyfan. Dylid anfon copi llawn o'r sgript erbyn 1 Gorffennaf 2019. **Cynhelir y gystadleuaeth ddydd Sul 4 Awst 2019 yn y Theatr.** (Gwelir y gystadleuaeth hefyd yn adrannau Alawon Gwerin, Cerdd Dant, Dawns a Llefaru)

Gwobrau:

1. Tlws Parti'r Ffynnon i'w ddal am flwyddyn a £350
2. £250 (Clwb Ffermwyr Ifanc Llanefydd)
3. £150 (I gofio'r annwlyd Walter Williams gan Ivy, Eleri a'r plant)

Cyfansoddi**118. Y Fedal Ddrama**

Cyfansoddi drama lwyfan heb unrhyw gyfyngiad o ran hyd.

Gwobrwyir y ddrama sydd yn dangos yr addewid mwyaf ac sydd â photensial i'w datblygu ymhellach o gael cydweithio gyda chwmni proffesiynol.

Dylid anfon **tri** copi o'r gwaith at y Trefnydd erbyn 1 Ebrill 2019

**** Gweler Amodau Arbennig 1 yr adran hon**

Gwobr: Y Fedal Ddrama (Er cof am Urien Wiliam, rhoddedig gan ei briod Eiryth a'r plant, Hywel, Sioned a Steffan) a £750 (Cronfa Goffa Huw Roberts, Pwllheli)

Cyflwynir rhan o'r gwaith buddugol yn Seremoni'r Fedal Ddrama gyda chefnogaeth Cronfa Goffa JO Roberts

Beirniaid: Gethin Evans, Bethan Marlow, Branwen Cennard

Amodau Arbennig

1. Croesewir dramâu y gellir eu llwyfannu gyda chast o ddim mwy na thri perfformiwr.
2. Anogir cystadleuwyr i ystyried newydd-deb o ran ffurf ac/neu ymdriniaeth o themâu.
3. Pwysleisir mai cystadleuaeth cyfansoddi drama ar gyfer cyfrwng theatr yw hon ac nid unrhyw gyfrwng arall.
4. Ni dderbynnir unrhyw waith sy'n cynnwys deunydd neu gyfeiriad enllibus.
5. Gan fod hybu ysgrifennu newydd yn fwiad gan yr Eisteddfod, Theatr Genedlaethol Cymru, a'r cwmnïau theatr proffesiynol eraill fel ei gilydd, bydd sgript fuddugol, neu unrhyw sgript sydd yn dangos addewid yng ngolwg y beirniaid yng nghystadleuaeth Y Fedal Ddrama yn cael ei hanfon at Theatr Genedlaethol Cymru a fydd yn ei hanfon ymlaen, ar eu cais, i'r cwmnïau proffesiynol Cymraeg eraill. Lle bo hynny'n ymarferol bosib, llwyfennir y gwaith buddugol am y tro cyntaf fel rhan o raglen yr Eisteddfod Genedlaethol (gyda chefnogaeth Cronfa Goffa Hugh Griffith) gan Theatr Genedlaethol Cymru (gyda chefnogaeth Ystad Lenyddol Gwenlyn Parry) neu unrhyw gwmni theatr proffesiynol arall sy'n gwneud cais.

119. Cystadleuaeth arbennig i rai o dan 25 oed: Cyfansoddi drama fer wreiddiol neu addasu stori fer yn ddrama lwyfan (dylid cyflwyno copi o'r gwreiddiol gydag unrhyw waith addasu). Dylid anfon dau gopi o'r gwaith at y Trefnydd.

Gwobr: £200 (Papur Bro Yr Odyn)

Beirniaid: Rhiannon Parry, Gwion Lynch

120. Trosi un o'r canlynol i'r Gymraeg.

'Two Princes', Meredydd Barker

'Pink Mist', Owen Sheers

Bydd y sgriptiau a gymeradwyir gan y beirniaid yn cael eu hanfon at CBAC a WAPA.

Gwobr: £400

Beirniad: Tudur Dylan Jones

121. Cyfansoddi dwy fonolog gyferbyniol heb fod yn hwy na 4 munud yr un

Gwobr: £200

Beirniad: Dafydd Llewelyn

122. Cyfansoddi drama radio mewn unrhyw genre na chymer fwy na 30 munud i'w darlledu

Gwobr: £200 (Cwmni Drama Llanefydd [Pwyllgor y Pantomeim])

Beirniad: Manon Steffan Ros

123. Ffilm fer ar unrhyw ffurf ddigidol, hyd at 10 munud o hyd. Agored i unigolion neu grwpiau.

Ystyrir dangos y goreuon yn ystod wythnos yr Eisteddfod.

Gwobr: £200 (Iona Hughes, Northwood ac Alwyn Owens, Porthaethwy er cof am eu rhieni, Harri a Gwen Owens, Stryd Ioan, Llanrwst)

Beirniad: Rhys Gwynfor

124. Cyfansoddi sgets gomedi i rhwng 2 a 6 cymeriad na chymer fwy na 12 munud i'w pherfformio. Ystyrir perfformio'r sgets fuddugol yn y Theatr

Gwobr: £200 (Cymdeithas Dramâu Uwchaled)

Beirniad: Eilir Jones

**Paratoi deunydd ar gyfer dysgwyr
Agored i ddysgwyr a siaradwyr Cymraeg rhugl**

(140). Ysgrifennu 2 sgets, un ar gyfer grŵp maint 7-8 a'r llall ar gyfer grŵp llai 4-5

Gwobr: £100 (Monty Slocombe, Hen Golwyn)

Beirniad: Eilir Jones

Cyfraniad cyffredinol at yr Adran Ddrama:

£100 (Gwenda Elias, er cof am ei rhieni Hywel a Lilian Thomas, Ardwyn, Llanrwst)

Dysgwyr

Amodau Arbennig

1. Mae'r cystadlaethau ar gyfer dysgwyr Cymraeg dros 16 oed, ar wahân i gystadleuaeth 138
2. Rhennir y lefelau fel a ganlyn:
 - (i) **Mynediad:** wedi derbyn hyd at 120 o oriau cyswllt
 - (ii) **Sylfaen:** wedi derbyn hyd at 240 o oriau cyswllt
 - (iii) **Canolradd:** wedi derbyn hyd at 360 o oriau cyswllt
 - (iv) **Agored:** cystadlaethau sy'n agored i unrhyw un sydd wedi dysgu'r Gymraeg fel oedolyn hyd at ddosbarthiadau hyfedredd. Mae hefyd yn agored i'r rhai sydd yn, neu wedi astudio Cymraeg fel ail iaith yn yr ysgol uwchradd. Nid yw'r cystadlaethau yn agored i'r rhai sydd wedi dilyn cwrs gradd yn y Gymraeg neu unrhyw radd drwy gyfrwng y Gymraeg yn rhannol neu'n llwyr, nac i'r rhai sy'n gweithio fel tiwtor Cymraeg ers mwy na 2 flynedd.

3. Hawlfraint

Cyfrifoldeb corau, partïon, grwpiau neu unigolion yw sicrhau hawlfraint unrhyw ddarnau hunanddewisiad. Rhaid nodi hyn ar y ffurflen gystadlu. Ceir canllawiau a chyfarwyddiadau pellach yn adran 'Cystadlu' ar wefan yr Eisteddfod. Dylid anfon copi o unrhyw ddarnau at y Trefnydd erbyn 1 Mai 2019.

4. Oedran

Rhaid i'r cystadleuydd fod o fewn cwmpas oedran y gystadleuaeth ar 31 Awst 2019.

5. Copïau

Mae hi'n anghyfreithlon gwneud copïau ychwanegol eich hun o gerddoriaeth, barddoniaeth neu unrhyw waith sydd wedi'i gyhoeddi.

DS Dylech sicrhau eich bod wedi darllen y rheolau ac amodau cyffredinol yng nghefn y Rhestr Testunau cyn cystadlu.

125. Dysgwr y Flwyddyn

Gallwch eich enwebu eich hun neu gall tiwtor neu unrhyw un arall enwebu dysgwr drwy lenwi'r ffurflen gais yng nghefn y ddogfen neu yn y llyfryn 'Cystadlaethau i Ddysgwyr'. Rhaid i bob cystadleuydd fod dros 18 oed ac wedi dysgu Cymraeg yn eithaf rhugl.

Mae modd sôn am y canlynol:

- teulu a diddordebau
- rhesymau dros ddysgu Cymraeg
- sut yr aeth y dysgwr ati i ddysgu'r iaith
- effaith dysgu Cymraeg ar fywyd y dysgwr a'r defnydd mae'n ei gwneud o'r Gymraeg
- gobeithion ar gyfer y dyfodol

Y rownd cyn-derfynol i'w chynnal ganol mis Mai.

Y rownd derfynol i'w chynnal ar ddydd a nos Fercher 8 Awst.

Gwobrau: Tlws Dysgwr y Flwyddyn (Gari Bryn Jones, Pentrefoelas) a £300 (Soroptimist Rhyngwladol Llandudno) i'r enillydd; Tlwsau (Gari Bryn Jones, Pentrefoelas) i'r tri arall sy'n ymddangos yn y Rownd Derfynol ynghyd â £100 yr un i bawb arall sy'n ymddangos yn y rownd derfynol (£100 Cangen Merched y Wawr Capel Garmon; £100 Gwawr Dafydd, Conwy; £100 Cangen Merched y Wawr Penmachno)
Tanysgrifiad blwyddyn yr un gan y cylchgrawn *Golwg* i'r ymgeiswyr sy'n cyrraedd y rownd derfynol.
Cydnabyddir hefyd roddion gan fudiad Merched y Wawr i'r ymgeiswyr sy'n cyrraedd y Rownd Derfynol.

Caiff yr enillydd wahoddiad i fod yn aelod o'r Orsedd.

Beirniaid: Daloni Metcalfe, Janet Charlton, Emyr Davies

Cystadleuaeth ar Lwyfan y Pafiliwn

126. Côr Dysgwyr rhwng 10 a 40 mewn nifer

Unrhyw gân neu gyfuniad o ganeuon o'ch dewis chi, hyd at 5 munud, mewn unrhyw arddull

Lefel: Agored

Bydd rhagbrawf yn adeilad Shw'mae Su'mae ar gyfer y gystadleuaeth hon

Gwobrau:

1. £150
 2. £100
 3. £50
- (£300 Côr Alaw)

Cystadlaethau yn Shw'mae Su'mae

Bydd y beirniaid yn dewis un o'r cystadlaethau canlynol i ymddangos eto ar lwyfan y Pafiliwn

Rhaid i bawb ofalu am eu cyfeiliant eu hunain. Bydd piano ar gael.

127. Llefaru Unigol 16 oed a throsodd

'Llwybrau', Judith Stammers, *Cyfansoddiadau a Beirniadaethau Eisteddfod Genedlaethol Cymru Ynys Môn 2017 [Swyddfa'r Eisteddfod]*

Lefel: Agored

Bydd rhagbrawf yn adeilad Shw'mae Su'mae ar gyfer y gystadleuaeth hon

Gwobrau:

1. £60 (Gwobr Goffa Megan Jane Davidson [Cymdeithas Gymreig-Americanidd Gogledd California])
2. £30 (Cangen Merched y Wawr Hen Golwyn)
3. £20 (Cangen Merched y Wawr Hen Golwyn)

128. Grŵp Offerynnol a/neu leisiol, rhwng 3 a 9 mewn nifer

Unrhyw gân neu gyfuniad o ganeuon o'ch dewis chi, hyd at 5 munud, mewn unrhyw arddull, e.e. jazz, pop, clasurol, gwerin

Lefel: Agored

Gwobrau:

1. £100 (Hawys ac Osian er cof am eu rhieni, Anwen a Graham Bowyer, Llansanffraid Glan Conwy)
2. £60 (Cymdeithas Dysgwyr Llandudno a'r Cylch)
3. £40 (Ysgol Eirias, Bae Colwyn)

129. Unawd lleisiol

Hunanddewisiad hyd at 4 munud mewn unrhyw arddull e.e. gwerin, pop, clasurol, canu gyda gitâr

Lefel: Agored

Gwobrau:

1. £60 (Ysgol Eirias, Bae Colwyn)
2. £30 (Wyn a Paula Williams, Golygfa'r Dyffryn, Llanddodged)
3. £20 (Ysgol Eirias, Bae Colwyn)

130. Grŵp Llefaru

Un ai:

'Siencyn', Robat Powell *[Swyddfa'r Eisteddfod]*

neu

'Yr Onnen', Robat Powell *[Swyddfa'r Eisteddfod]*

Lefel: Agored

Gwobrau:

1. £100
 2. £60
 3. £40
- (£200 Ysgol Eirias, Bae Colwyn)

131. Sgets

'Y Wobr', hyd at 5 munud

Lefel: Agored

Gwobrau:

1. £60
2. £30
3. £20

(£110 Gwobr Goffa Tim Artro Morris)

Beirniaid:

Llefaru a Sgets: Gwion Aled Williams

Cerddoriaeth a Chanu: Catrin Angharad Jones

Cyfansoddi

132. Cystadleuaeth Y Gadair

Cerdd: 'Y Bont'

Lefel: Agored

Gwobr: Cadair (Er cof am Pat Neill) a £75 (Dysgu Cymraeg – Gogledd Orllewin)

Beirniad: Rhys Iorwerth

133. Cystadleuaeth Y Tlws Rhyddiaith

Darn o ryddiaith, tua 500 o eiriau: 'Cyrraedd'

Lefel: Agored

Gwobr: Tlws (Cerddwyr y Pentan Llandudno a'r Cylch) a £75 (Er cof am Catrin Francis Griffith, Crafnant, Trefriw)

Beirniad: Manon Steffan Ros

134. Llythyr cais

'Trip i'r Gofod', tua 250 o eiriau

Lefel: Agored

Gwobr: £50 (Pat Rowley, Llanrwst)

Beirniad: Dewi Pws

135. Fy hoff olygfa, tua 200 o eiriau

Lefel: Canolradd

Gwobr: £50 (Pat Rowley, Llanrwst)

Beirniad: Aled Lewis Evans

136. Blog: 'Ar daith', tua 150 o eiriau

Lefel: Sylfaen

Gwobr: £50 (Pat Rowley, Llanrwst)

Beirniad: Mari Løvgreen

137. Sgwrs grŵp WhatsApp neu Messenger ar ôl noson allan, tua 100 o eiriau

Lefel: Mynediad

Gwobr: £50 (Pat Rowley, Llanrwst)

Beirniad: Dafydd Apolloni

Gwaith Grŵp neu unigol

138. Blog fideo: 'Fy ardal', 5-10 munud o hyd

Lefel: Agored (Agored hefyd i ddisgyblion ail iaith ysgolion uwchradd dan 16 oed)

Gwobr: £100 (Dysgu Cymraeg – Gogledd Orllewin)

Beirniad: Cai Morgan

139. Gwaith Grŵp neu unigol

Tudalen flaen papur newydd yn y flwyddyn 2050

Lefel: Agored

Gwobr: £100 (Dysgu Cymraeg – Gogledd Orllewin)

Beirniad: Gareth Wyn Pritchard

Paratoi deunydd ar gyfer dysgwyr

Agored i ddysgwyr a siaradwyr Cymraeg rhugl

140. Ysgrifennu 2 sgets, un ar gyfer grŵp maint 7-8 a'r llall ar gyfer grŵp llai 4-5

Gwobr: £100 (Monty Slocombe, Hen Golwyn)

Beirniad: Eilir Jones

Gwyddoniaeth a Thechnoleg

Amodau Arbennig

1. Dylid dehongli 'gwyddoniaeth' a 'gwyddonol' yn hyblyg, hynny yw, i gynnwys meysydd gwyddonol, peirianegol, mathemategol, technolegol a meddygol.
2. Gweler Rheolau ac Amodau Cyffredinol rhif 10 – Gwaith Gwreiddiol

Y Fedal Wyddoniaeth a Thechnoleg Er Anrhydedd

Dyddiad cau: 31 Ionawr 2019

Rhoddir y Fedal Wyddoniaeth a Thechnoleg i gydnabod ac anrhydeddu cyfraniad helaeth i'r defnydd o'r Gymraeg ym myd gwyddoniaeth. Rhaid enwebu person trwy ffurflen a geir o Swyddfa'r Eisteddfod neu o wefan yr Eisteddfod.

Cyfansoddi

141. Erthygl Gymraeg yn ymwneud â phwnc gwyddonol ac yn addas i gynulleidfa eang heb fod yn hwy na 1,000 o eiriau. Croesewir y defnydd o dablau, diagramau a lluniau amrywiol. Sylwer y dylid cydnabod gwaith awduron eraill lle bo'n briodol. Croesewir gwaith unigolyn neu waith grŵp o unrhyw oedran. Dylid anfon copi o'r gwaith ynghyd â chopi electronig. Ystyrir cyhoeddi'r erthygl fuddugol mewn cydweithrediad â'r cyfnodolyn Gwerddon.

Gwobr: £400 (£150 Gwobr Goffa Bryneilen Griffiths a Rosentyl Griffiths; £150 Cronfa Goffa Eirwen Gwynn; £100 Er cof am Tecwyn Evans, Plas Matw, Llangernyw)

Beirniad: Geraint Jones

142. Erthygl yn cynnwys darluniau ar unrhyw agwedd o fyd natur yn addas ar gyfer ei chyhoeddi yn Y Naturiaethwr. Croesewir y defnydd o dablau, diagramau a lluniau amrywiol. Sylwer y dylid cydnabod gwaith awduron eraill lle bo'n briodol. Ystyrir cyhoeddi'r gwaith sy'n cael ei gymeradwyo gan y beirniad yn Y Naturiaethwr

Gwobr: £200 (Cymdeithas Edward Llwyd)

Beirniad: Duncan Brown

143. Gwobr Dyfeisio Arloesedd

Cystadleuaeth i wobrwyo syniad arloesol a chreadigol sydd er budd y gymdeithas. Gall fod yn syniad neu ddyfais hollol newydd neu yn ateb i broblem bresennol mewn unrhyw faes (e.e. amgylchedd, amaethyddiaeth, meddygaeth, technoleg, peirianeg). Gofynnir am geisiadau heb fod yn hwy na 1,000 o eiriau sy'n amlinellu'r syniad. Gall fod yn waith sydd wedi ei gyflawni yn barod neu yn gysyniad newydd. Dylid anfon copi o'r gwaith ynghyd â chopi electronig at Swyddfa'r Eisteddfod.

Gwobr: £1,000 (Di-enw) i'w rannu yn ôl dymuniad y beirniad, gyda lleiafswm o £500 i'r enillydd

Beirniad: Iestyn Pierce

Ymarferol (yn ystod yr Eisteddfod)

Cynhelir y cystadlaethau hyn yn y Pafiliwn Gwyddoniaeth.

144. Cael Wil i'w Wely ar gyfer grŵp o 2 neu 3 o ddisgyblion o oed ysgol uwchradd.

Cystadleuaeth ymarferol neu gyfrifiadurol pan fydd ymgeiswyr yn cael cyfnod penodol i gwblhau tasg Gwobrau dyddiol a thystysgrifau:

1. £60
2. £40
3. £20

(£240 Gethin a Lowri Clwyd, Pentrefoelas; £120 Gwenda ac Alun Jones, Llanrwst; £120 I gofio am Olwen ac Elgan Tai Duon a gollwyd ym 1969 gan Hywel, Gwenan, Carys a Rhianon)

145. Cael Wil Bach i'w Wely ar gyfer unigolyn neu grŵp o 2 neu 3 o ddisgyblion blynyddoedd 3-6 yn yr ysgol gynradd. Cystadleuaeth ymarferol neu gyfrifiadurol pan fydd ymgeiswyr yn cael cyfnod penodol i gwblhau tasg Gwobrau dyddiol a thystysgrifau:

1. £30
2. £20
3. £10

(£360 Ysgol Dyffryn Conwy, Llanrwst; £60 I gofio am Olwen ac Elgan Tai Duon a gollwyd ym 1969 gan Hywel, Gwenan, Carys a Rhianon; £60 Gwenda ac Alun Jones, Llanrwst)

Llefaru

Amodau Arbennig

1. Darnau Hunanddewisiad: rhaid i gystadleuwyr anfon eu sgriptiau at y Trefnydd erbyn 1 Mehefin 2019

2. Cystadlaethau Côr Llefaru dros 16 o leisiau, Parti Llefaru hyd at 16 o leisiau a Dweud Stori

Caniateir defnyddio symudiadau, gwisgoedd, cerddoriaeth a mân gelfi cludadwy. Rhaid paratoi a chlirio'r llwyfan o fewn yr amser penodedig.

3. Tynnir sylw'r cystadleuwyr at real iaith yr Eisteddfod. Rhaid bod cyfiawnhad artistig pendant dros defnyddio iaith ar wahân i'r Gymraeg mewn detholiadau a chystadlaethau hunanddewisiad ac ni ddylai fod yn ormodol.

4. Ni chaniateir cynnwys unrhyw ddeunydd enllibus nac unrhyw ddefnydd o iaith anwedus, a allai beri tramgwydd i eraill, mewn unrhyw ddetholiadau neu gystadlaethau hunanddewisiad neu gyflwyniad byrfyfyr.

5. Hawlfraint

Cyfrifoldeb corau, partïon, grwpiau neu unigolion yw sicrhau hawlfraint unrhyw ddarnau hunanddewisiad. Rhaid nodi hyn ar y ffurflen gystadlu. Ceir canllawiau a chyfarwyddiadau pellach yn adran 'Cystadlu' ar wefan yr Eisteddfod.

6. Oedran

Rhaid i'r cystadleuydd fod o fewn cwmpas oedran y gystadlaethau ar 31 Awst 2019.

7. Copïau

Mae hi'n anghyfreithlon gwneud copïau ychwanegol eich hun o gerddoriaeth, barddoniaeth neu unrhyw waith sydd wedi'i gyhoeddi.

8. Rhagwrandawiaidau

Ni fydd rhagwrandawriad yn cael ei drefnu fel arfer os na fydd mwy na 6 grŵp yn cystadlu. Er hyn, bydd gan y Trefnydd yr hawl i alw rhagwrandawriad cyn y prawf terfynol yn ôl yr angen mewn eithriadau. Bydd gan y beirniaid yr hawl i atal grŵp/grwpiau rhag mynd i'r llwyfan.

DS Dylech sicrhau eich bod wedi darllen y Rheolau ac Amodau Cyffredinol yng nghefn y Rhestr Testunau cyn cystadlu.

146. Côr Llefaru dros 16 mewn nifer

'Ynys y Pasg' o'r gerdd 'Tir Newydd', Hilma Lloyd Edwards [*Swyddfa'r Eisteddfod*]

Cynhelir y gystadlaethau ddydd/nos Wener 10 Awst 2019

Gwobrau:

1. Cwpan Rhys Bowen i'w ddal am flwyddyn a £500 (Teulu Llwyn Richad, Carmel, er cof am Mary Jones)
2. £300 (£150 Er cof am ein rhieni, Gwilym a Gwen Evans, gynt o Poethfoel, Llanrwst gan Gwyn a Gareth Evans; £100 Capel Bethel, Melin y Coed; £50 Er cof am Richard a Miriam Owens, Betws yn Rhos)
3. £200 (Gwobr Goffa Tryweryn [gan Watcyn Jones er cof am ei chwaer, Elizabeth a frwydrodd mor galed i achub Capel Celyn])

147. Parti Llefaru hyd at 16 mewn nifer

'Gwylanod Llandudno', Aled Lewis Evans, *Dim Angen Creu Teledu Yma* [*Swyddfa'r Eisteddfod (Barddas)*]

Gwobrau:

1. Cwpan Lleisiau Llifton i'w ddal am flwyddyn a £300 (Dennis ac Enid Davies, Llanrwst)
2. £200 (£100 Er cof am y Parch Dewi a Myra Jones; £100 Anwen ac Alun Hughes er cof am eu rhieni John a

Bessie Hughes, Y Glyn, Melin y Coed)

3. £100 (Mary Williams, Capel Garmon, er cof am ei phriod Wali Cefn Rhydd)

148. Gwobr Goffa Llwyd o'r Bryn 21 oed a throsodd

Cyflwyno detholiad o unrhyw ddarn buddugol allan o Gyfansoddiadau a Beirniadaethau'r Eisteddfod Genedlaethol o'r flwyddyn 2000 ymlaen gan gynnwys y Fedal Ryddiaith a Gwobr Goffa Daniel Owen, heb fod yn hwy nag 8 munud. (**Gweler Amod Arbennig 1**)

Gwobr:

Medal Goffa Llwyd o'r Bryn (Dennis ac Enid Davies, Llanrwst, er cof am Ida Taylor, Bae Colwyn) a £300 (£150 Margaret a Gareth Edwards, Deganwy a £150 Gaynor Jones, Caernarfon er cof am Dewi a Myra Jones)

149. Llefaru Unigol Agored

Naill ai:

Detholiad penodol o 'Oni Bai', Eigr Lewis Roberts [*Swyddfa'r Eisteddfod (Gomer)*]

Neu:

'Llanrwst yn fy mhen', Ifor ap Glyn, *Cerddi Meirionnydd [Gomer]*

Gwobrau:

1. £100

2. £60

3. £40

(£200 Meirion Williams, Llanelli er cof am ei briod, Ann)

Cymdeithas Eisteddfodau Cymru

150. Llefaru neu Cyflwyno Darn Digri Agored heb fod yn hwy na 4 munud

Gellir dewis barddoniaeth neu ryddiaith sydd eisoes wedi eu cyhoeddi, neu gellir cyflwyno darn gwreiddiol (rhestr awduron darnau digri ar gael ar wefan Cymdeithas Eisteddfodau Cymru – www.steddfota.org)

Disgwylir i'r iaith fod yn weddus. Dylai'r pwyslais fod ar gyfleu a throsglwyddo hiwmor y darn. Caniateir defnyddio props os ydyw yn ychwanegu at y perfformiad.

Bydd ennill gwobr (1af, 2il neu 3ydd) mewn dwy eisteddfod leol rhwng Eisteddfod Genedlaethol 2018 a diwedd Gorffennaf 2019 yn rhoi'r hawl i gystadlu yn Eisteddfod Genedlaethol 2019.

Noder: Derbynnir ennill mewn Eisteddfodau Cylch a Sir yr Urdd yn ogystal â Eisteddfod Sir y Ffermwyr Ifanc fel 'eisteddfod leol'

Gwobrau:

1. £100 (Glenys, Elan, Owain a Lowri er cof am Eryl Lloyd Davies)

2. £60 (Howell Jones Cyfreithwyr Llanrwst ac Abergele)

3. £40 (Meithrinfa Traed Bach, Trefriw)

Ysgoloriaeth Cymdeithas Eisteddfodau Cymru

Cynigir Ysgoloriaeth gwerth £500 (£250 Brodry Davies er cof am Llewelyn a Nancy Davies, Yr Efail, Llanfair Talhaiarn; £250 Cylch Cinio Sir Fflint) yn flynyddol i alluogi'r enillwyr i dderbyn hyfforddiant pellach ym maes perfformio ar lwyfan eisteddfodol.

Ni chaniateir ennill yr ysgoloriaeth fwy nag unwaith.

Swyddog Datblygu:

Shân Crofft

www.steddfota.org

151. Cystadleuaeth Dweud Stori

Cystadleuaeth agored i unigolion o bob oed.

Cyflwyno stori yn seiliedig ar chwedl neu stori draddodiadol o Gymru (hynafol neu gyfoes). Dylai'r stori apelio at gynulleidfa gymysg gan ddangos dawn y storiwr i ddiddanu a hoelio sylw'r gynulleidfa. Caniateir defnyddio gwisgoedd a mân gelfi cludadwy os dymunir. Ni ddylai'r cyflwyniad fod yn hwy nag 8 munud. Ni ddylid cyflwyno sgript ymlaen llaw. Bydd rhaid cofrestru ar y diwrnod o leiaf awr cyn y gystadleuaeth. Oherwydd

amser cyfyngedig 'cynta' i'r felin'. Cynhelir y gystadleuaeth yn y Tŷ Gwerin. (Nid oes angen cofrestru erbyn Mai 1af). **(Gweler Amod Arbennig 4)**

Gwobrau:

1. £100
2. £60
3. £40

(£200 Maes Carafanau Ty'n Rhos, Pentrefoelas)

152. Llefaru Unigol 16 ac o dan 21 oed

'Ieuentid', Aled Lewis Evans, *Dim Angen Creu Teledu Yma [Swyddfa'r Eisteddfod (Barddas)]*

Gwobrau:

1. Medal Goffa Gwyneth Morus Jones a £75
2. £50
3. £25

(£150 Ian Jenkins, Llanrwst)

153. Llefaru Unigol 12 ac o dan 16 oed

'Gwawrio', Tony Bianchi *[Swyddfa'r Eisteddfod]*

Gwobrau:

1. £60
2. £30
3. £20

(£110 Er cof am G Eric Metcalfe, Llanrhychwyn)

154. Llefaru Unigol o dan 12 oed

Detholiad penodol o 'Wyau', Margiad Roberts *[Swyddfa'r Eisteddfod (Gwasg Carreg Gwalch)]*

Canllawiau ar gyfer cystadleuwyr deheuol ar gael o Swyddfa'r Eisteddfod

Gwobrau:

1. £50
2. £25
3. £15

(£90 Er cof am y diweddar Mrs Doreen Batten [Williamt gynt], gynt o Arosfa, Llanwrtyd ac yn ddiweddarach o Lundain a Dorset)

155. Llefaru Unigol o'r Ysgrythur 16 oed a throsodd

Luc, pennod 24, adnodau 13-35: 'Ar y ffordd i Emaus'. Caniateir defnyddio fersiwn *beibl.net neu Y Beibl Cymraeg Newydd*

Gwobrau:

1. £75 (Arwel, Bryn, Carys ac Eleri er cof am eu rhieni, Wil a Mari, Peulwys, Glan Conwy)
2. £50 (Er cof am Annie Evans, Cyfnod, Y Bala)
3. £25 (Arwel, Bryn, Carys ac Eleri er cof am eu rhieni, Wil a Mari, Peulwys, Glan Conwy)

156. Llefaru Unigol o'r Ysgrythur o dan 16 oed

Barnwyr 9, adnodau 8-15: 'Dameg Jotham' (Coed yn Dewis Brenin), *beibl.net*

Gwobrau:

1. £60
2. £30
3. £20

(£110 Arwel, Bryn, Carys ac Eleri er cof am eu rhieni, Wil a Mari, Peulwys, Glan Conwy)

Cystadleuaeth yn y Theatr

(8). Cyflwyniad ar lafar, dawns a chân: Pontydd

Rhaid cynnwys o leiaf dair elfen o blith y pump a nodir, sef alawon gwerin traddodiadol, cerdd dant, dawns, drama a llefaru i greu perfformiad dychmygus. Ni ddylai'r cyflwyniad fod yn hwy na 10 munud, yn cynnwys

paratoi a chlirio'r llwyfan. Caniateir defnyddio symudiadau, gwisgoedd a mân offer llwyfan. Dylid anfon copi llawn o'r sgript erbyn 1 Gorffennaf 2019. **Cynhelir y gystadleuaeth ddydd Sul 4 Awst 2019 yn y Theatr.** (Gwelir y gystadleuaeth hefyd yn adrannau Alawon Gwerin, Cerdd Dant, Dawns a Drama)

Gwobrau:

1. Tlws Parti'r Ffynnon i'w ddal am flwyddyn a £350
2. £250 (Clwb Ffermwyr Ifanc Llanefydd)
3. £150 (I gofio'r annwlyd Walter Williams gan Ivy, Eleri a'r plant)

Beirniaid: Emyllt Tudur Adair, W Dyfrig Davies, Dorothy Jones, Elin Wiliams

Llenyddiaeth

Amodau Arbennig

1. Nifer Copiau

Rhaid i bob ymgeisydd am y Gadair, y Goron, y Fedal Ryddiaith a Gwobr Goffa Daniel Owen, anfon tri chopi caled o'i waith at y Trefnydd ynghyd â CD neu gof bach o'r gwaith cyflwynedig.

2. Datganiad

Dylid cwblhau'r datganiad â ffugenw ar waelod y ffurflen gais. Os na wneir hyn, gall y Trefnydd agor yr amlen a dychwelyd y gwaith, gydag eglurhad priodol, at yr awdur. Yna gall yr awdur ailgyflwyno'r ymgais dan ffugenw arall.

3. Cyfyngiadau

(i) Ni chaniateir anfon yr un gwaith yn ei hanfod i fwy nag un gystadleuaeth.

(ii) Ni chaniateir anfon unrhyw waith at gyhoeddwr hyd nes y bydd y feirniadaeth wedi'i chyhoeddi yng nghyfrol y *Cyfansoddiadau a Beirniadaethau* yn ystod wythnos yr Eisteddfod.

4. Rheol Iaith

(i) Ni dderbynnir gwaith sy'n defnyddio deunydd neu gyfeiriad enllibus.

(ii) Tynnir sylw'r cystadleuwyr at Reol Iaith yr Eisteddfod – Gweler amod 11 (ii) Rheolau ac Amodau Cyffredinol.

5. Y Fedal Ryddiaith/Gwobr Goffa Daniel Owen 2019

Y cyfansoddiadau i fod yn llaw'r Trefnydd erbyn 1 Rhagfyr 2018.

6. Ymrwymadau

Os oes gan gystadleuydd ymrwymiad fel awdur gyda chyhoeddwr arbennig rhaid iddo / iddi roi enw'r cyhoeddwr, ynghyd â'i h/enw a manylion cyswllt yn yr amlen dan sêl.

7. Cystadleuaeth y Goron

Cystadleuaeth ar gyfer cerdd neu gerddi ar y mesurau rhydd neu benrhydd yw cystadleuaeth y goron ac ni chaniateir cerddi ar y mesurau caeth traddodiadol. Ni chaniateir ond defnydd achlysurol iawn o'r gynghanedd yn y gystadleuaeth.

Barddoniaeth

157. Awdl neu gasgliad o gerddi mewn cynghanedd, heb fod dros 250 o linellau: Gorwelion

Gwobr: Cadair yr Eisteddfod (Undeb Amaethwyr Cymru) a £750 (Er cof am y Prifardd Gwynfor ab Ifor gan y teulu)

Beirniad: Myrddin ap Dafydd, Llion Jones, Ieuan Wyn

158. Dilyniant o gerddi heb fod mewn cynghanedd, heb fod dros 250 o linellau: Cilfachau

Gwobr: Coron yr Eisteddfod (Grŵp Cynefin) a £750 (John Arthur [Cyn a chadeirydd cyntaf Grŵp Cynefin] a Margaret Glyn Jones a'r teulu, Llanrwst)

Beirniad: Manon Rhys, Ceri Wyn Jones, Cen Williams

159. Englyn: Cymwynas

Gwobr: Tlws Coffa Dic yr Hendre i'w ddal am flwyddyn a £100 (Er cof am Gwyndaf Owen, gynt o Afallon, Rhostryfan gan Heulwen, Gwilym a Sian)

Beirniad: Ifor ap Glyn

160. Englyn crafog: Clown

Gwobr: £100 (Ann a Rhodri Owen er cof am Huw Sêl, Ysbyty Ifan)

Beirniad: Gwion Lynch

161. Telyneg: Wedi'r llanw

Gwobr: £100 (John Gruffydd Jones, Abergele)

Beirniad: Tudur Dylan Jones

162. Cywydd heb fod dros 24 o linellau: Pont

Gwobr: £100 (Gwobr Goffa Islwyn Jones)

Beirniad: Iwan Rhys

163. Soned: Paent

Gwobr: £100 (Ifor ap Gwilym a'i deulu, Abergele, er cof am ei frawd y Prifardd Gwynn ap Gwilym)

Beirniad: Hywel Griffiths

164. Cerdd wedi ei llunio o chwe phennill telyn: Lleisiau

Gwobr: £100 (Cylch Darllen a Phaned Abergele)

Beirniad: Andrea Parry

165. Chwe Thriban: Chwe esgus

Gwobr: £100 (Eleri a Robin Gwyndaf, Caerdydd)

Beirniad: John Ogwen

166. Hir a Thoddaid: Marchnad

Gwobr: £100 (Er cof am Morfydd Jones, gynt o Ty'n y Coed, Capel Garmon gan ei theulu)

Beirniad: Rhys Iorwerth

167. Chwe Englyn Milwr: Cribau

Gwobr: £100 (Ifor ap Gwilym a'i deulu, Abergele, er cof am ei frawd y Prifardd Gwynn ap Gwilym)

Beirniad: Tegwyn Pughe Jones

168. Cystadleuaeth i rai dan 25 oed. Cerdd benrhydd hyd at 30 llinell: **Neges**

Gwobr: £100 (Gwobr Goffa Daniel Ddu o Geredigion)

Beirniad: Anni Llŷn

(92). Cystadleuaeth Tlws Sbardun

Cân werinol ac acwstig ei naws. Rhaid i'r gerddoriaeth a'r geiriau fod yn wreiddiol, a dylid cyflwyno'r gân ar gryno-ddisg neu MP3. Caniateir cywaith.

Ystyrir perfformio'r gân fuddugol yn yr Eisteddfod y flwyddyn ganlynol.

Gwobr: Tlws Alun Sbardun Huws i'w ddal am flwyddyn a £500 (Rhoddedig gan Gwenno Huws)

Beirniad: Geraint Davies, Emyr Wyn

Rhyddiaith

169. Gwobr Goffa Daniel Owen 2019

Nofel heb ei chyhoeddi gyda llinyn storiol cryf a heb fod yn llai na 50,000 o eiriau.

Dyddiad cau: 1 Rhagfyr 2018

Gwobr: Medal Goffa Daniel Owen (Ross a Susan Morgan, Llanrwst) a £5,000 (£1,000 Gwasg Carreg Gwalch; £500 Ymddiriedolaeth D Tecwyn Lloyd)

Beirniad: Haf Llewelyn, Dyfed Edwards, Llwyd Owen

170. Gwobr Goffa Daniel Owen 2020

Nofel heb ei chyhoeddi gyda llinyn storiol cryf a heb fod yn llai na 50,000 o eiriau.

Dyddiad cau: **1 Hydref 2019**

Gwobr: Medal Goffa Daniel Owen a £5,000

Beirniad: Aled Islwyn, Gwen Pritchard Jones, Dafydd Morgan Lewis

171. Y Fedal Ryddiaith 2019

Cyrol o ryddiaith greadigol heb fod dros 40,000 o eiriau: Cylchoedd

Dyddiad cau: 1 Rhagfyr 2018

Gwobr: Y Fedal Ryddiaith a £750 (Ysgol y Creuddyn, Bae Penrhyn, Llandudno)

Beirniad: Mererid Hopwood, Alun Cob, Aled Islwyn

172. Y Fedal Ryddiaith 2020

Cyrol o ryddiaith greadigol heb fod dros 40,000 o eiriau: Clymau

Dyddiad cau: 1 Rhagfyr 2019

Gwobr: Y Fedal Ryddiaith a £750

Beirniad: Rhiannon Ifans, Elwyn Jones, Eifyn Pritchard

173. Ysgoloriaeth Mentora Emyr Feddyg

Er cof am Dr Emyr Wyn Jones, Cymrawd yr Eisteddfod

Sefydlwyd yr ysgoloriaeth flynyddol hon i gynnis hyfforddiant i lenor neu fardd na chyhoeddwyd cyfrol o'i (g)waith eisoes. Ar gyfer Eisteddfod 2019 fe'i cynigir i lenor. Gofynnir i'r cystadleuwyr anfon darn neu ddarnau rhyddiaith o gwmpas 3,000 o eiriau ar un o'r ffurfiau canlynol: braslun nofel, pennod agoriadol nofel, straeon byrion neu ysgrifau. Rhaid i'r darnau fod yn waith gwreiddiol a newydd gan yr awdur.

Gwobr: Cynigir gwobr o £100 ynghyd â'r mentora. Bydd yr enillydd yn cael prentisiaeth yng nghwmni mentor profiadol a ddewisir ar y cyd gan yr enillydd a'r Eisteddfod. Mae cyfanswm o £1,000 ar gael ar gyfer y mentora; yn ogystal â thâl i'r mentor, gellir cyfrannu tuag at gostau teithio ac unrhyw gostau eraill perthnasol i'r hyfforddiant o'r swm hwn. Ni all neb dderbyn yr ysgoloriaeth fwy nag unwaith.

Beirniad: Esyllt Maelor

174. Gwobr Stori Fer Tony Bianchi, hyd at 3,000 o eiriau: Anrheg

Gwobr: Tlws a £200 (Gwobr Tony Bianchi)

Beirniad: Marlyn Samuel

175. Llên Micro - Casgliad o saith darn: Saith diwrnod

Gwobr: £200

Beirniad: Jane Jones Owen

176. Ysgrif hyd at 2,000 o eiriau: Tynfa

Gwobr: £200 (Cymdeithas Emrys ap Iwan, Abergele)
Beirniad: Elin Meek

177. Stori ffantasi hyd at 3,000 o eiriau: Cysgodion

Gwobr: £200 (Geraint a Nêst er cof am eu modryb, Kate Roberts, Cae'r Gors, Rhosgadfan)

Beirniad: Ifan Morgan Jones

178. Dilyniant o negeseuon ar unrhyw gyfrwng cymdeithasol geiriol, hyd at 1,000 gair: Agored

Gwobr: £200

Beirniad: Dewi Prysor

179. Portread hyd at 2,000 gair: Hoelen wyth

Gwobr: £200 (Cymdeithas Gruffudd ap Cynan, Conwy)

Beirniad: Caryl Lewis

180. Araith a gymer hyd at 5 munud i'w thraddodi: Y drwg yn y caws

Gwobr: £200

Beirniad: Dafydd Iwan

181. Llythyr achwyn: Agored

Gwobr: £200 (Sheila a Rhys Dafis, Llansannan)

Beirniad: Rocet Arwel Jones

182. Erthygl hyd at 3,000 o eiriau: Cyfoeth cudd bro'r Eisteddfod

Gwobr: £200 (Er cof am R J Evans, Pandy Tudur gan y teulu)

Beirniad: Bleddyn Owen Huws

183. Cystadleuaeth i rai o dan 25 oed

Ymson hyd at 2,000 o eiriau: Croesffordd

Gwobr: £200 (Er cof am John a Mim Tai Duon gan Hywel, Gwenan, Carys a Rhianon)

Beirniad: Angharad Price

184. Cystadleuaeth i rai sydd wedi byw yn y Wladfa ar hyd eu hoes ac yn dal i fyw yn yr Ariannin:

Dewis un o'r ddau destun yma:

Y Gymraeg ym Mhatagonia dros y degawd nesaf **neu** Fy argraffiadau o Gymru

Gwobr: £200 (Gwobr Goffa Shân Emlyn gan ei merched, Elin Edwards a Mari Emlyn)

Beirniad: Gareth Ioan

(142). Erthygl yn cynnwys darluniau ar unrhyw agwedd o fyd natur yn addas ar gyfer ei cyhoeddi yn

Y Naturiaethwr. Croesewir y defnydd o dablau, diagramau a lluniau amrywiol. Sylwer y dylid cydnabod gwaith awduron eraill lle bo'n briodol. Ystyrir cyhoeddi'r gwaith sy'n cael ei gymeradwyo gan y beirniad yn Y

Naturiaethwr

Gwobr: £200 (Cymdeithas Edward Llwyd)

Beirniad: Duncan Brown

Paratoi deunydd ar gyfer dysgwyr

Agored i ddysgwyr a siaradwyr Cymraeg rhugl

(140). Ysgrifennu 2 sgets, un ar gyfer grŵp maint 7-8 a'r llall ar gyfer grŵp llai 4-5

Gwobr: £100 (Monty Slocombe, Hen Golwyn)

Beirniad: Eilir Jones

Ymryson y Beirdd

1. £200 (Er cof am R E Jones a Beryl gan deuluoedd Iwerddon, Caerdydd a Llanrwst)
 2. £150 (Dafydd, Eirwen, Mair ac Alun er cof am eu rhieni, Robert ac Elizabeth Ann Jones)
 3. £100 (Huw Dylan a Mellt Jones, Awel y Ddôl, Llangwm)
- Yr Englyn Cywaith Gorau: Cyflwynir Tlws T Arfon Williams a £100 (Gan deulu y diweddar T Arfon Williams)

Englyn y Dydd

£30 y dydd (£120 Del a Linda Rhys, Llangernyw)

Limrig y Dydd

£20 y dydd (£80 Ysgol Dyffryn Conwy, Llanrwst)
Cyflwynir Tlws W D Williams a Thlws Roy Stephens

Tlws Albwm Cymraeg y Flwyddyn - £500 (Clwb Ffermwyr Ieuainc Uwchaled)